

İller İçin Gelecek Stratejileri

Adana Gelecek Stratejisi

Sonuç Raporu

İçindekiler

1. BAŞLAMADAN ÖNCE	13
2. “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AJANDA VE KATILIM BİLGİLERİ	14
2.1 “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AKIŞI	14
2.2 “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AJANDA AÇIKLAMALARI	14
2.3 KATILIMCILAR VE GRUPLAR	16
3. “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” SONUÇLARI	18
3.1 ADANA’NIN GZFT ANALİZİ	18

3.2 ADANA İŞLETMELERİNİN GELECEĞİNİ ETKİLEYEN EĞİLİMLER.....	26
3.3 ADANA'NIN EKONOMİK GELİŞİM GÖREVLERİNİN BELİRLENMESİ.....	43
3.4 ADANA'NIN 2 - 5 YILLIK EKONOMİK GELİŞİM HEDEFLERİ.....	47
4. GÖRÜŞ VE TESPİTLER.....	51
5. "ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI" GRUP ÇIKTILARI.....	53
5.1 "ADANA'NIN GZFT ANALİZİ" UYGULAMASI.....	53
5.2 "ADANA EKONOMİSİNİN 2 - 5 YILLIK GELİŞİM HEDEFLERİ" UYGULAMASI.....	59

YAYINA HAZIRLIK - BASKI

gRAPHIS

Matbaa Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

Yüzyil Mahallesi Matbaacılar Sitesi 2. Cadde No: 202A Bağcılar 34560 İstanbul
t: 0 212 629 06 07 • f: 0 212 629 03 85 • w: www.graphis.com.tr

İllerin gerçek gücü açığa çıkıyor

Türk Ekonomi Bankası (TEB) olarak, Türkiye ekonomisinin dinamosu olan KOBİ'lerimizin gücüne inanarak başlattığımız ve artan rekabet ortamında KOBİ'lerimize değer katmayı misyon edindiğimiz çalışmalarımızı ara vermeden sürdürüyoruz.

Bu misyonun verdiği sorumlulukla başlattığımız TEB KOBİ Akademi Eğitim Programları, 2005 yılından bu yana artan bir ilgi ile Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde gerçekleştiriliyor. TEB KOBİ Akademi ile KOBİ'lerimize yurtiçi ve uluslararası pazarlarda rekabet güçlerini artırmalarını sağlayacak eğitimleri uygulamalı olarak veriyoruz, firmalarla birebir görüşerek potansiyellerini ortaya çıkarıyoruz. Bu toplantılarımız sırasında gördük ki, KOBİ'lerimizin gerçek güçlerini ortaya koyarken, üretim yaptıkları şehirlerin de potansiyelini ortaya çıkarmamız gerekiyor. Bu noktadan hareketle başlattığımız ve TEB KOBİ Akademi çatısı altında gerçekleştirdiğimiz "İller İçin Gelecek Stratejileri" konferans dizimizde kısa sürede önemli bir yol katettik.

"İller İçin Gelecek Stratejileri" konferans dizimizin altıncısını, bereketli Çukurova ve Türkiye'nin en büyükleri arasına giren sanayi kuruluşları ile tanıdığımız, sanayi ve tarımdaki potansiyeli ile daha üst basamaklara çıkabilecek kapasiteye sahip Adana'da gerçekleştirmenin ve sonuçlarını sizlerle paylaşmanın gururunu yaşıyoruz. Elinizde tuttuğunuz rapor; Adana'nın, güçlü ve zayıf tüm yönleriyle incelendiği, gerçek potansiyelini ortaya çıkarmayı hedefleyen toplantının sonuçlarını ortaya koymaktadır.

Adana'nın gelecek stratejisini ve bu stratejiyi oluşturan kısa ve orta vadeli hedeflerinin belirlendiği toplantının sonuçlarını içeren bu değerli raporun sizlere önemli açılımlar sağlayacağına yürekten inanıyoruz.

Bizler için çok değerli bu projenin başarılı bir şekilde gerçekleşmesinde yanımızda olan, bizimle işbirliği yapan Adana Valiliği'ne, Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na, Adana Sanayi Odası'na, Adana Ticaret Odası'na, TOSYÖV Adana Destekleme Derneği'ne ve bu projenin içinde yer alarak illeri hakkındaki değerli fikirlerini bizlerle paylaşan Adanalı işadamlarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Varol Civil

Türk Ekonomi Bankası Genel Müdürü

Yeni durağımız Adana...

Türkiye çapında altıncısını Adana'da gerçekleştirdiğimiz “İller İçin Gelecek Stratejileri” konferansımızın sonuçlarını biraraya getirdiğimiz Sonuç Raporu'nu sizlerle paylaşmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Odağına KOBİ'leri koyan hizmet stratejimizin bir parçası olarak KOBİ Bankacılığı alanında büyük ve yenilikçi projelere imza attık, ilkleri gerçekleştirdik.

TEB KOBİ Bankacılığı olarak, “Büyüme gerekiyorsa!” gibi kararlı bir sloganla, KOBİ'lere değer katmak üzere yola çıktık. Üstlendiğimiz misyon ile kentine, sektörüne, işine ve geleceğine sahip çıkacak küçük ve orta boy işletmelerin, yarattıkları ekonomik değer ile Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlamalarına yardımcı olmayı hedefliyoruz.

Bu hedef doğrultusunda “TEB KOBİ Akademi”yi hayata geçirdik. 2005 yılından bu yana Anadolu'daki 20 ilimizde, KOBİ'lere ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet avantajı sağlayacak bilgilerin aktarıldığı TEB KOBİ Akademi eğitim programlarını düzenledik ve bununla yetinmeyerek illerin gerçek potansiyellerini ortaya çıkarmayı hedefleyen “İller İçin Gelecek Stratejileri” konferanslarını başlattık.

“İller İçin Gelecek Stratejileri” artık kendi başına bir marka haline gelerek, pek çok çevreden takdir toplamış bir çalışma. Bunun en önemli kanıtı da kısa bir süre önce aldığımız çok değerli bir ödül. Türkiye Halkla İlişkiler Derneği her yıl “Altın Pusula” adıyla, “iletişim sektörünün Oscarı” diye nitelendirebileceğimiz bir ödül veriyor. “İller İçin Gelecek Stratejileri” de 2007 yılının en başarılı halkla ilişkiler projelerinden biri seçilerek “Gündem Yönetimi” dalında “Altın Pusula” ile ödüllendirildi. Doğru yaptığımızı inandığımız bir çalışmanın böyle önemli bir ödüle layık görülmesi mutluluğumuzu ve gururumuzu bir kat daha artırdı. Adana, kültürü ile zenginliği ile coğrafi konumu ile her zaman çekim merkezi olmuş bir şehir. Anadolu'yu Doğu'ya bağlayan ticaret yollarının üzerinde olması, Bereketli Çukurovası, Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu arasında yer alan 18 büyük sanayi kuruluşu, Türkiye'nin üçüncü büyük organize sanayi bölgesi, dünyanın en büyük serbest bölgesi ile Adana ülkemizini birçok kentinden daha şanslı konumda bulunuyor.

Türkiye'nin nüfus açısından altıncı büyük şehri olan Adana'da yeni yatırımların sürmesi de Adana'nın tarım ve sanayideki önemini korumayı sürdüreceğini göstermektedir.

Kentin ekonomik ve ticari yapısının önemli temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen “İller İçin Gelecek Stratejileri” konferansı, Adana'nın ekonomik geçmişinin, bugününün ve geleceğinin bir bütün halinde ele alındığı gerçek bir araştırma ve tartışma platformu oldu. Adana'nın ekonomik, ticari ve sosyal gelişmelerinde etkili olan, vizyon sahibi temsilcilerinin katılımıyla bölgenin ekonomik, ticari ve sosyal sorunları ve çözüm yolları masaya yatırıldığı konfrensta, il adına fayda sağlayacak farklı açılımlar elde edildi.

Konferansın ilk aşamasında, Adana'nın bugünkü sosyoekonomik düzeyinin kilometre taşları ve bu noktalara yön veren eğilimler belirlendi. Verimli bir tartışma sonucunda oluşturulan bu geçmiş muhasebesinin ardından, kent ekonomisinin güçlü ve zayıf yanları ortaya koyulmaya çalışıldı. Çalışmanın son aşamasında ise, Adana'nın gelişmesinde fırsatlar sunan yatırım alanları, kısa ve orta vadede ulaşılmaması gereken hedefler belirlendi ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde mevcut işletmelere, sivil toplum kuruluşlarına, kamu kurumlarına ve bölgede yatırım yapmak isteyen girişimcilere düşen görevler tanımlandı. KOBİ'lerin ve ilin gelişim görev ve hedefleri ile bir arada ele alındı.

Gerçekleştirdiğimiz konferansın çıktılarından oluşan bu değerli raporu sunmaktan büyük gurur ve heyecan duyuyoruz.

“İller İçin Gelecek Stratejileri” konferansları önümüzdeki dönemde Anadolu'nun farklı illerinde düzenlenmeye ve illerin geleceklerine ışık tutmaya devam edecek.

Saygılarımla,

Turgut Boz

Ticari Bankacılık, Genel Müdür Yardımcısı

ULUCAMI

MILAD - 1501

ADANA

Türkiye'nin güneyinde ve Akdeniz Bölgesi'nin Çukurova bölümünde kurulmuş olan Adana; Doğuda Osmaniye, Kahramanmaraş, Gaziantep; Batıda İçel; Kuzeybatıda Niğde; Güneydoğuda Hatay ve Güneyde Akdeniz ile sınırlıdır.

Adana ili gerek bölgesinde sahip olduğu gelişmişlik düzeyi, gerekse ülkemizde tarımdan sanayiye geçiş hareketinin bugüne kadarki gelişiminde oynadığı rol ile ülkemizin önemli tarım ve sanayi merkezlerinden biridir.

2007 yılı verilerine göre il nüfusu 2.006.650'dir. İl nüfusu, ülke nüfusun yaklaşık % 2,8'sini oluşturmaktadır. Nüfusun yaklaşık 1,6 milyonu (%80) il merkezinde, geri kalan kısmı ise ilçelerde yaşamaktadır.

Devlet Planlama Teşkilatının 2003 yılında yaptığı illerin sosyo ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre Adana Türkiye'de bulunan 81 il içerisinde 8. sırada, Akdeniz Bölgesi illeri içinde ilk sırada yer almaktadır. Kişi başına milli gelire göre ise 18. sıradadır. Adana'nın kamu yatırımlarından aldığı paya göre iller arasındaki sıralaması ise 15'tir.

Türkiye'nin gayrisafi yurtiçi hasılasına Adana'nın katkısı ise %6 düzeyindedir. İl GSYİH's içinde hizmet sektörü %52,7, sanayi sektörü %29,9, tarım sektörü %17,4 paya sahiptir. Hizmetler sektörünün payı Türkiye genel payından düşük, sanayi ve tarım payı ise ülke ortalamasının üzerindedir. İlin 1987-2001 yıllarını kapsayan GSYİH'nin sektörel büyüme hızları incelendiğinde; tarımda %0,7, sanayi de %1,9 ve hizmet sektöründe de %1,5 oranında bir büyüme gerçekleşmiştir. Aynı dönem için ülke ortalamasına göre tarım %0,8 sanayi %3,5 hizmet sektörü %3,0 oranında bir büyüme gerçekleşmiştir. Adana ilinde hizmet ve sanayi sektörlerindeki büyüme Türkiye büyüme hızının gerisindedir.

2006 yılı Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu sıralamasında yer alan firma sayısı 7'dir. Adana sanayisini oluşturan işletmelerin sayısal dağılımlarına göre dokuma ve giyim sanayi %32 pay ile ilk sıradadır. Gıda sanayi %17, metal, metal eşya ve makine ekipman sanayi %16 ile 3. sıradadır. Daha sonra sırasıyla taş ve toprağa dayalı sanayi ile kimya/plastik sanayileri gelmektedir.

Adana ihracat düzeyi 2001-2006 yılları arasında %126 oranında artmıştır. Ancak aynı dönemde Türkiye ihracat artışı %136'dır. Adana ihracatçı firma sayısı aynı dönemde 394'den 733 çıkmış yaklaşık %86 artmıştır. Adana ihracatçı firma sayısı ile Türkiye illeri arasında 9. sıradadır. Adana ili ihracat yapısı içinde motorlu kara taşıtları, sentetik liftler ve plastik mamullerinin yüksek ihracat değerlerine sahip olduğu göze çarpmaktadır. Bugün Adana ihracatında %17 ile en önemli paya sahip motorlu kara taşıtları, traktör vb. grubu 5 yıl içinde %343 düzeyinde ihracat artışı sağlamıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

“İLLER GELECEKLERİNİ ŞEKİLLENDİRİYOR: ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” 05 ARALIK 2007

Adana ilinin hedeflediği ekonomik ve sosyal gelişimi başarması ve sahip olduğu potansiyeli gelecekte daha etkin bir şekilde hayata geçirmesi için gerekli stratejilerin belirlenebilmesi amacıyla, TEB KOBİ AKADEMİ programının bir aşaması olan “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” 5 ARALIK 2007 tarihinde Hilton Oteli’nde gerçekleştirilmiştir.

Adana ilinin ekonomik ve ticari yapısının temsilcilerinden oluşan 42 kişilik bir katılımcı grupla gerçekleştirilen Gelecek Stratejisi Konferansında, Adana ilinin geçmişi ve bugünü değerlendirilmiş; ilin ekonomik gelişimini etkileyen faktörler ve bunlara dayanan kısa ve orta vadeli hedefler belirlenmiştir.

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı” üç aşamadan oluşmuştur:

Birinci aşama, Adana ilinin sahip olduğu güçlü ve zayıf yönleri ile çevresindeki fırsat ve tehditlerin belirlenmesi çalışmalarıdır.

İkinci aşama, ilin ekonomisini ve işletmelerini direkt ya da dolaylı yollardan etkileyen eğilimlerin ve bu eğilimlerin sonucu ilin ve işletmelerin gelişimi için gerekli görevlerin tespit edilmesi olmuştur.

Üçüncü aşamada ise, önceki bölümlerde ortaya çıkan görevler doğrultusunda kısa ve orta vadeli hedefler ortaya koyulmuştur.

Adana ili, tarım ve sanayi gelişme potansiyelinin yüksek olduğu ve bu konularda yoğun çalışma isteyen bir ildir. Adana Gelecek Stratejisi Konferansı çalışması sonucunda, ilin gelişimine yönelik stratejiler kapsamında temel olarak şu görevlerin gerçekleştirilmesi gereği ortaya çıkmıştır:

1. Adana’nın sahip olduğu tarımsal potansiyelden, katma değeri yüksek ürünler üreterek daha fazla yararlanmak gerekmektedir. Bu kapsamda tarımsal alandaki teknolojik gelişmelerin takip edilerek ilin tarım sektörüne kazandırılması, diğer yandan tarımsal çeşitliliğin artırılmasına hedeflenmelidir.
2. Adana ve bölgesindeki gelişmeler sonucunda, Adana’nın geleceği ile ilgili potansiyel yatırım alanlarına yönelik altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir. Enerji sektöründe beklenen düzeye ulaşılması için altyapı çalışmalarının koordineli bir şekilde planlanması ve gerçekleştirilmesi hedeflenmelidir.
3. Adana sanayi işletmelerinin küresel gelişmelere, yurtiçi ve yurtdışı pazarlardaki artan rekabet koşullarına uyum sağlayabilmeleri ve etkinliklerini artırabilmeleri için nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine, yeni yatırım alanlarına yönelik araştırmalara, doğru fizibilitelere, tüm bunların güçlü bir şekilde hayata geçirilmesi için hibe ve destek programlarından etkin bir şekilde yararlanmaya ihtiyaç vardır.
4. Adana’nın dış ticaretinin, katma değerli ürünler yaratılarak artırılması ve komşu ülkelerin sahip olduğu potansiyelden yararlanılması için işletmelerin dış ticaretlerini geliştirme sürecinde işbirliği ve yönlendirme programlarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

5. Adana işletmelerinin, değişen finansal yapıya uyum sağlayabilmeleri için alternatif finansman kaynaklarının oluşturulması, doğru ürün ve alanlara yönelik büyümeleri için bilgi destek hizmetlerinin artırılması gerekmektedir.

Bu görevlere ulaşılması için gereken 2 - 5 yıllık hedeflerin ve çıktıların tamamının ortaya çıkardığı tespitler şunlardır:

- Adana ili mevcut tarımsal potansiyelini ortaya çıkarmak için tarımda “ürün kurullarının” oluşturulması gerekmektedir.
- Adana ili tarımdan elde ettiği geliri artırmak için katma değeri yüksek ürünlerin artırılması bu doğrultuda tarım ürünlerini işleyecek entegre tesislerin kurulması gerekmektedir.
- Tarımsal ekonominin güçlü olduğu Adana ili için ihracat yapısında “hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar” gibi ürün gruplarında yaşanan düşüşün ve Adana ekonomisindeki olumsuz etkilerinin önlenmesine yönelik çalışmaların planlanması gerekmektedir.
- Adana'nın tarım ürünlerinin çeşitliliğinin artırılması ve periyodik olarak ürün bazlı projeksiyonların yapılması gerekmektedir.
- Adana ihracat etkinliğinin artması için işletmelerin katma değeri yüksek ve rekabet edebilir ürünler üretmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, işletmelerin Ar-Ge yeteneklerini geliştirmeleri için üniversite- sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi hedeflenmelidir.
- Ayrıca, Adana'nın yüksek tarım potansiyelinin, ihracatta da etkin olarak kullanılması için tarım-sanayi-üniversite işbirliği ve bu kapsamda tarımsal işletmelerin modern uygulamalara adaptasyon yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir.
- Adana ili dış ticaretini geliştirmek amacıyla ihracat masasının kurulması ve potansiyel ihraç ürünlerinin envanterinin çıkarılması gerekmektedir.
- Adana işletmelerinin yurt içi ve yurt dışı pazarlarda rekabet edebilirliğinin artmasını sağlamak amacı ile işletmelerin yapısının incelenmesi ve gelişim alanlarının belirlenerek, yönlendirme yapılması gerekmektedir.
- Adana ilinde işletmelerin pazarlama, dış ticaret, Ar-Ge dahil bir çok alanda etkinliğinin artırılması amacı ile nitelikli iş gücüne ihtiyaç vardır. Bu kapsamda nitelikli işgücü yetiştirme uygulamalarının ivedilikle gerçekleştirilmesi zorunludur.
- İşletmelerin rekabet avantajlarını yitirmemesi için, kayıt dışı çalışan firmaların sıkı denetime tabi tutulması ve rekabet kurallarına uymalarının sağlanması gerekmektedir.
- İşletmeler, Kalkınma Ajansı ve Üniversite arasında koordinasyon sağlanarak, rekabete yönelik verimlilik düzeyini artırmak amacıyla, işletmeler arası ortak faaliyetler, (kümelenme, ortak tesisler vb.) teşvik edilmelidir.
- İşletme ömürlerinin uzatılması için aile şirketlerinde kurumsallaşma ve ikinci/üçüncü kuşağın Adana işletmelerinde etkinliğinin artırılmasına yönelik projelerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Adana ili gelecek dönem yatırım alanlarının etkinliğinin artırılması için öncelikle gelişen enerji yatırım bölgelerinde ve ulaşım altyapısında planlama ve geliştirme faaliyetlerine ihtiyaç vardır.
- Enerji üssü konumuna gelen Adana'nın bu sektöre odaklı stratejik gelişim planının oluşturulması ve bu doğrultuda altyapı gereksinimlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- BTC boru hattı kapsamında Adana ekonomisine katkıyı artırmak amacıyla liman-tersane yatırımlarının desteklenmesi gerekmektedir.

1. BAŞLAMADAN ÖNCE...

Adana ilinin hedeflediği ekonomik ve sosyal gelişimi başarması ve sahip olduğu potansiyeli gelecekte daha etkin bir şekilde hayata geçirmesi için gerekli stratejilerin belirlenebilmesi amacıyla, **TEB KOBİ AKADEMİSİ** programının bir aşaması olan “**ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI**” 5 ARALIK 2007 tarihinde **Hilton Oteli**’nde gerçekleştirilmiştir.

Adana ilinin ekonomik ve ticari yapısının temsilcilerinden oluşan **42 kişilik** bir katılımcı grupta gerçekleştirilen Gelecek Stratejileri Konferansında, Adana ilinin geçmişi ve bugünü değerlendirilmiş; ilin ekonomik gelişimini etkileyen faktörler ve bunlara dayanan kısa ve orta vadeli hedefler belirlenmiştir.

Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi olarak, ülkemizde planlama ve strateji kavram ve araçlarının, hem bölgesel kalkınmada hem de kurumsal gelişim çabalarında önemini giderek daha fazla anlaşıldığı bu dönemde, Türk Ekonomi Bankası ile işbirliği içinde, Adana ilinin gelişim çabalarına katkı verebilmenin mutluluğunu yaşıyoruz.

Adana Gelecek Stratejileri Konferansı, öncesinde yapılan çok taraflı hazırlıklar, katılımcıların bilgi ve deneyimlerini ortaya koydukları detaylı oturum uygulamaları ve konferans sonrasında ortaya çıkan analiz ve görevlerin titizlikle incelenerek raporlanması aşamaları ile önemli bir çabayı içermektedir. Diğer taraftan konferans sonuçlarını içeren bu rapor, stratejik açılımlardan kısa dönemli hedeflere yönelik somut yaklaşımı ve ortaya koyduğu görevler ile ilin gelişimi için çaba gösteren taraflara ve Adana İline yönelik yapılacak tüm diğer strateji ve planlama amaçlı çalışmalara katkı verecektir.

Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi olarak bu çalışmanın öncesinde ve uygulanması sırasında tüm aşamalarda yorumlarıyla ve destekleriyle etkin ve başarılı bir program yapılmasını sağlayan **Adana Valiliği**’ne, **Adana Belediye Başkanlığı**’na, **Adana Sanayi Odası**’na, **Adana Ticaret Odası**’na, **TOSYÖV Adana Destekleme Derneği**’ne, ve **tüm değerli katılımcılara** teşekkürlerimizi sunarız.

Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi Ltd. Şti.

2. “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AJANDA VE KATILIM BİLGİLERİ

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı” üç aşamadan oluşmuştur. Birinci aşama, Adana ilinin sahip olduğu güçlü ve zayıf yönleri ile çevresindeki fırsat ve tehditlerin belirtildiği bölüm olmuştur. İkinci aşama, ilin ekonomisini ve işletmelerini direkt ya da dolaylı yollardan etkileyen eğilimlerin ve bu eğilimlerin sonucu ilin gelişimi için gerekli görevlerin tespit edilmesi olmuştur. Üçüncü aşamada ise, bir önceki bölümde ortaya çıkan görevler doğrultusunda kısa ve orta vadeli hedefler ortaya koyulmuştur. Tüm çalışma aşamaları, Adana ilinin ekonomik, ticari ve sosyal hayatına etki eden aktörlerin grup çalışmaları ile “beyin fırtınası” tekniğine dayalı olarak yürütülmüştür.

2.1 “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AKIŞI

5 Aralık 2007 tarihinde gerçekleştirilen “Adana Gelecek Stratejileri Konferansı”nda sırasıyla aşağıdaki konular tartışılmıştır.

Açılış
Adana'nın GZFT Analizi
Adana İşletmelerinin Gelişimini Etkileyen Eğilimler
Adana'nın Ekonomik Gelişim Görevlerinin Belirlenmesi
Adana'nın 2 - 5 Yıllık Ekonomik Gelişim Hedeflerinin Belirlenmesi

2.2 “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” AJANDA AÇIKLAMALARI

AÇILIŞ OTURUMU

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”, TEB Ticari Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Sn. Turgut BOZ’un, Adana Ticaret Odası Başkanı Sn. Şaban BAŞ’ın, Adana Sanayi Odası Başkanı Sn. Ümit ÖZGÜMÜŞ’ün ve Adana Valisi Sn. İlhan ATIŞ’ın açılış konuşmaları ile başlamıştır.

Açılışın konuşmalarının ardından, Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi’nin hazırladığı sunum gerçekleştirilmiş, Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi Şirket Müdürü Mehmet SANLI’nın konuşması ve çalışma ile ilgili açıklamaları ile açılış oturumu sona ermiştir.

“ADANA’NIN GZFT ANALİZİ” UYGULAMASI

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nın ilk aşaması olan bu bölümde katılımcılar Adana ilinin GZFT analizini gerçekleştirmişlerdir.

Güçlü ve zayıf yönler ilin sahip olduğu, kontrol edebileceği ve değiştirebileceği faktörlerdir. Adana ilinin güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesi, gelecek stratejilerini oluştururken hangi güçlü yönlere dayanılarak hareket edilebileceğini ortaya koymak ve bu stratejilerin hayata geçirilmesiyle birlikte hangi zayıf yönlerin güçlendirilebileceğini tespit etmek amacıyla yürütülmüştür.

Fırsat ve tehditler ise ilin karşılaştığı, bugün ya da gelecekte ili etkileyecek, kontrol edilemeyen dış faktörlerdir. Adana ilinin çevresindeki fırsat ve tehditler belirlenerek, hangi stratejilerin ili hangi fırsatlara ulaştırabileceği ve hangi tehditleri bertaraf etmesini sağlayacağı ortaya konmuştur.

İlin sahip olduğu, gerek kontrol ederek güçlendirebileceği ve faydalanabileceği, gerekse de kontrol edemediği ancak faydalanabildiği ya da bertaraf edebildiği bu faktörlerin belirlenmesi, sağlıklı gelecek stratejileri geliştirmenin temel taşlarından birini oluşturmaktadır.

“ADANA İŞLETMELERİNİN GELİŞİMİNİ ETKİLEYEN EĞİLİMLER” UYGULAMASI (Eğilimler Haritası)

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nın ikinci bölümünü, Adana ilinin ekonomik, ticari ve sosyal gelişimini etkileyen eğilimlerin ve bu eğilimler sonucu ortaya çıkan görevlerin tespit edildiği ‘Eğilimler Haritası’ çalışması oluşturmuştur.

Katılımcılar, bu bölümde ortaya çıkan tüm görevleri incelemişler ve kısa ve orta vadede yerine getirilmesi gereken görevlerden öncelikli olarak yerine getirilmesi gereken görevleri tespit etmişlerdir.

“ADANA’NIN 2-5 YILLIK EKONOMİK GELİŞİM HEDEFLERİNİN BELİRLENMESİ” UYGULAMASI

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nın üçüncü ve son bölümünde katılımcılar, bir önceki bölümde belirledikleri görevlerin yerine getirilebilmesine yönelik hedefleri ortaya koymuşlardır.

2.3 KATILIMCILAR VE GRUPLAR

5 Aralık 2007 tarihinde gerçekleştirilen “Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”, Adana ekonomik, ticari ve sosyal hayatını temsil eden; çeşitli işletme ve kuruluşlardan 42 kişilik bir katılımı yürütülmüştür:

NO	KATILIMCI	KURUM	NO	KATILIMCI	KURUM
1	H. Cesurhan Taş	Çukurova Kalkınma Ajansı	22	Sıdıka Akbulut	Yüreğir Tarım İlçe Müdürlüğü
2	Fazıl Yontar	Sunteks	23	Murat Şahin	Yüreğir Tarım İlçe Müdürlüğü
3	Mehmet Sungur	Sunteks	24	İ. Oğuz Beyarslan	Güney Yüreğir Sulama Birliği
4	Mehmet Erel	Tavaş Yem	25	Nur Özkan	Adana Tahıl Bir Derneği
5	Mustafa Akalın	Akalın Mak. San.	26	Kemal Erdoğan	Cine Tarım
6	Emin Bülent Erenoğlu	Çukurova Üniversitesi	27	Ali Türemiş	Çiltar Tarım İşl. Ltd. Şti.
7	Utku Tansuğ	Tansuğ Makine	28	Tuncay Turhan	Verim Ziraat Ltd. Şti
8	Canan Madran	Çukurova Üniversitesi	29	Konuralp Sezgili	Çukurova Kalkınma Ajansı
9	Akın Atmış	Pan Tarım	30	Sadi Sürenkök	Delta İnşaat Müh. Ltd. Şti.
10	Mehmet Yaltır	Yaltır A.Ş	31	Halil Avcı	İnşaat Müh- Müteahhit
11	Ali Tiltay	EKS-İMP A.Ş	32	Turgut Parlak	Sanayici
12	Hüseyin Güneyli	Güneyliler	33	Hamit Serbest	Çukurova Üniversitesi
13	Tankut Gürsoy	Gürsoy Yem	34	Sina Kısacık	Akd. Türk-Alman İşad.Der.
14	Alaettin Özkülahlı	Adana Besi Yem A.Ş	35	Tuncay Canver	Birsu Nakliyat Petrol Ür.
15	Erdinç Güneyli	Güneyliler Gıda Ltd. Şti.	36	Vedat Gizer	Gizerler Motorlu Araçlar
16	Ayşe Apa Dildar	Tarsus Amerikan Koleji	37	Serdar Mart	Martoğlu Tarım
17	A. Selami Güleç	Doğan-Gü	38	Necmi Özcanlı	Adana Sanayi Odası
18	Dr. Kemal Attila	Sistem Tıp	39	Bülent Paksoy	Tavaş A.Ş
19	Tarkan Kulak	Kulak İnş. Tic. ve San. A.Ş	40	Hamit Sucu	KOSGEB
20	Işıl Dikici	Kemal Matbaası A.Ş	41	Ahmet Çoşkun	Süvari Giyim
21	A. Alper Tansel	İşletme Bilimleri Yön. Mrk.	42	Renin Ayva	Arpel Otomotiv

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”, grup çalışması temeline dayalı, beyin fırtınası yöntemiyle yürütülen bir çalışmadır. Katılımcılar, temsil ettikleri sektör ve kurumlar göz önünde bulundurularak, uygulama adımlarına göre yedi gruba ayrılmışlardır.

Grup No: 1 Grup Adı: Tarım	
AD-SOYAD	KURUM
Ali Türemiş	Çiltar Tarım İşl. Ltd. Şti.
İ. Oğuz Beyarslan	Güney Yüreğir Sulama Birliği
Kemal Erdoğan	Cine Tarım
Murat Şahin	Yüreğir Tarım İlçe Müdürlüğü
Nur Özkan	Adana Tahıl Bir Derneği
Sıdıka Akbulut	Yüreğir Tarım İlçe Müdürlüğü
Tuncay Turhan	Verim Ziraat Ltd. Şti

Grup No: 2 Grup Adı: Atak	
AD-SOYAD	KURUM
A. Alper Tansel	İşletme Bilimleri Yön. Mrk.
A. Selami Güleç	Doğan-Gü
Ayşe Apa Dildar	Tarsus Amerikan Koleji
Dr. Kemal Attila	Sistem Tıp
Erdoğan Güneşli	Güneyliler Gıda Ltd. Şti.
Işıl Dikici	Kemal Matbaası A.Ş
Tarkan Kulak	Kulak İnş. Tic. ve San. A.Ş

Grup No: 3 Grup Adı: Enerji	
AD-SOYAD	KURUM
Halil Avcı	İnşaat Müh- Müteahhit
Hamit Serbest	Çukurova Üniversitesi
Konuralp Sezgili	Çukurova Kalkınma Ajansı
Sadi Sürenkök	Delta İnşaat Müh. Ltd. Şti.
Sina Kısacık	Akd. Türk-Alman İşad.Der.
Tuncay Canver	Birsu Nakliyat Petrol Ür.
Turgut Parlak	Sanayici

Grup No: 4 Grup Adı: Tutku	
AD-SOYAD	KURUM
Emin Bülent Erenoğlu	Çukurova Üniversitesi
Fazıl Yontar	Sunteks
H. Cesurhan Taş	Çukurova Kalkınma Ajansı
Mehmet Erel	Tavaş Yem
Mehmet Sungur	Sunteks
Mustafa Akalın	Akalın Mak. San.
Utku Tansuğ	Tansuğ Makine

Grup No: 5 Grup Adı: Heyecan Masası	
AD-SOYAD	KURUM
Akın Atmış	Pan Tarım
Alaettin Özkülahlı	Adana Besi Yem A.Ş
Ali Tiltay	EKS-İMP A.Ş
Canan Madran	Çukurova Üniversitesi
Hüseyin Güneşli	Güneyliler
Mehmet Yalıtır	Yalıtır A.Ş
Tankut Gürsoy	Gürsoy Yem

Grup No: 6 Grup Adı: Rekabetçiler	
AD-SOYAD	KURUM
Ahmet Çoşkun	Süvari Giyim
Bülent Paksoy	Tavaş A.Ş
Hamit Sucu	KOSGEB
Necmi Özcanlı	Adana Sanayi Odası
Renin Ayva	Arpel Otomotiv
Serdar Mart	Martoğlu Tarım
Vedat Gizer	Gizerler Motorlu Araçlar

Grupların her bir oturumda ortaya koydukları çıktılarının tamamı “Adana Gelecek Stratejisi Konferansı Grup Çıktıları” bölümünde yer almaktadır. Raporun ana bölümünde yer alan yorumlar, tespit ve öneriler ise grup çıktıları'nın konsolidasyonuna ve Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi danışmanlarının görüşlerine dayanmaktadır.

3. “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” SONUÇLARI

3.1 ADANA’NIN GZFT ANALİZİ

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nda katılımcılar, ilk uygulama olarak Adana’nın güçlü – zayıf yönleri ve ilin karşısındaki fırsat ve tehditlerin analizini yapmışlardır.

Adana ili ekonomik hayatının aktörleri, Adana’nın gelişimine yönelik kısa ve orta vadeli hedefleri yerine getirirken bu faktörleri göz önünde bulundurmuşlardır. Adana’nın güçlü yönleri kısa ve orta dönemde yerine getirilecek hedefleri kolaylaştıran, zayıf yönler ise bu görevlerin yerini getirilmesini zorlaştıran faktörlerdir. Fırsatlar; görevlerin gerçekleştirilmesi ile elde edilebilecek, tehditler ise görevler yerine getirildiği takdirde bertaraf edilebilecek faktörlerdir.

GÜÇLÜ YANLAR

- Lojistik Avantaj (6)
 - Doğal Kaynaklar (6)
 - Köklü sanayi kültürü (5)
 - Bakü Tiflis Ceyhan Boru Hattı (5)
 - Çukurova Üniversitesi (5)
 - Sanayiye elverişli alan (4)
 - Uluslararası Organizasyon potansiyeli (3)
 - Stratejik konum (3)
 - Turizm - Enerji - Tarım potansiyeli (3)
- Çalışmayı gerçekleştiren altı grubun tamamı Adana’nın bulunduğu konum itibarı ile lojistik avantajının bulunmasını Adana’nın sahip olduğu güçlü yan olarak nitelemektedirler.
- Bu güçlü yan, Adana’nın bölgesel gücünün geliştirilebilmesi için kullanılacak bir özelliktir. Ekonomik anlamda hammadde, ara ürünlerin veya bitmiş ürünlerin sevkiyatı ve makine ekipman ile insan kaynağının doğru zamanda, doğru yerde olmasının sağlanabileceği gibi milli güvenlik anlamında, güvenlik birimlerinin yerleşimi, yer değişimi ve gereksinimleri karşılanabilecektir. Grup çalışanlarının ortaya koyduğu bu güçlü yön Adana’nın bölge aktörleri arasında öncü konumunda olmasına hizmet edecektir.
- Altı çalışma grubunun tamamının üzerinde hemfikir olduğu bir diğer güçlü yan ifadesi ise Adana’ya ait olan doğal kaynaklardır.
- Adana’nın sahip olduğu mevcut tarımsal potansiyelin ve doğal kaynakların şehir ekonomisine katkısını artırmak adına, kaynakların daha etkin kullanıl-

ması gerekmektedir. Bu doğrultuda teknolojik gelişmelerin takibinin yapılması gerekir. Teknoloji mevcut tarımsal üretimi ve verimliliği artırdığı gibi, diğer doğal kaynakların rezervini gerektiğinde yeni metotlar ile artırmaktadır. Bu kapsamda Adana ili doğal kaynakların daha etkin kullanılması amacı ile değişen teknolojiden yararlanmalı ve eski tarımsal ürünleri pazarlanabilir katma değeri yüksek ürünlere dönüştürmesi gerekmektedir.

■ Katılımcı gruplardan beşi Adana'nın sahip olduğu güçlü yanlardan biri olarak Köklü Sanayi kültürünü belirtmektedirler.

● Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinde sanayinin başlangıç noktalarından olan Adana'nın, güçlü yanları arasında yer alan köklü sanayi kültürü ilin aktörlerince incelikte analiz edilerek son yıllarda Adana sanayinin gelişiminde yaşanan yavaşlamanın nedenlerini çözmeye kullanılması gerekmektedir. Bu bağlamda İlin stratejik planlama döneminde bu analizlerden faydalanılarak gelecek dönem sanayi planlarının oluşturulmasında sanayi kültürü güçlü yönünün kullanılması gerekmektedir.

■ Altı gruptan beşi, Azerbaycan petrolünün Akdeniz kıyılarına ulaşmasını sağlayan Bakü - Tiflis - Ceyhan Boru hattını Adana için güçlü yan olarak nitelendirmişlerdir.

● Bu güçlü yan, Adana ilinin enerji ve bağlantılı sektörlerinde bölgesel üs konumlandırılmasında kullanılması gerekmektedir. Bakü – Tiflis – Ceyhan boru hattı ile bağlı olarak enerji sektörüne hizmet edecek bağlı sektörlerin analizinin titizlikle yapılarak çıkarılması gerekmektedir. Örneğin Konferans esnasında da tartışılan BTC'nin bölgede olması sonucu nakliye hizmetlerinin geliştirilmesi veya limanı kullanan gemilerin bakım onarımı için yeni bir tersane kurulması ve benzer fikirlerin Adana ekonomisine katkısının ne yönde olacağı belirlenmeli ve bir öncelik sıralamasına alınarak, aksiyona geçilmelidir.

■ Grupların beşinin üzerinde hem fikir olduğu bir diğer güçlü yan ise Çukurova Üniversitesi'dir.

● Birçok ilde olduğu gibi Adana ili içerisinde de Çukurova Üniversitesi bir güçlü yan olarak dile getirilmiştir. Konferans tartışmaları sonucunda görevler incelendiğinde, Üniversitenin; Çiftçilere yönelik tarım il müdürlüğü ile ortak proje yapması, oluşturulacak Tarım Kurulu içerisinde yer alması, tarıma yönelik makine ekipman geliştirmesi, dış ticaret envanteri hazırlanması, dil sertifikası programı düzenlenmesi, ortak kullanım laboratuvarı açması ve sanayiye yönelik nitelikli insan kaynağı yetiştirmesi görevlerini gerçekleştirmesinin yararlı olacağı belirlenmiştir.

■ Adana'nın sanayiye elverişli alanlara sahip olması, Adana'nın sahip olduğu güçlü yanlardan biri olarak ifade edilmiştir. Bu güçlü yan Adana sanayisinin gelişmesine hizmet edecek araçlardan biridir.

● Sanayiye elverişli alanlara sahip olunması, ilin durağan seyreden sanayi sektörünün yeni den hızlı bir gelişme eğilimine girmesi için önemli bir potansiyeldir. Bununla birlikte konferans esnasında verimli tarım arazilerinin korunması gereğine de işaret edilmiştir. Sanayiye elverişli alanların tespiti

esnasında Adana'nın doğal zenginliği olan tarım potansiyelinin zayıflatılmasına yönelik planlama yapılmalıdır.

■ Uluslararası organizasyon potansiyelinin yüksek olması grup çalışanları tarafından bir diğer güçlü özellik olarak belirlenmiştir. Bu özellik Adana'nın dış ticaretini geliştirmesi yönündeki çabaları desteklemektedir.

● Globalleşen dünyada uluslararası organizasyonlar giderek önemini artırmaktadır. Adana'nın konferansta belirtilen bu potansiyeli, yeni yapılacak fuar ve toplantı merkezleri ile desteklenerek, Adana'nın uluslararası organizasyonlardaki ev sahibi konumunu daha da güçlendirmelidir. Bu güçlü yan Adana'nın uluslararası ticaret pazarında kendini tanıtabilmesine olanak sağlayacak ve artış hızı düşmüş bulunan toplam ihracatın ivme kazanmasına destek olacaktır.

■ Altı gruptan üçü ise, Adana'nın sahip olduğu Stratejik Konumu güçlü yan olarak ifade etmiştir.

● Adana ili, gerek Ortadoğu'ya yakınlığı gerekse Akdeniz kıyısında bulunması ile stratejik bir öneme sahiptir. İncirlik Askeri Hava Üssü, stratejik konumu nedeni ile Adana ili içerisinde yer almaktadır. Katılımcılar İncirlik hava üssünün il ekonomisine kazandırdıklarını ifade ederlerken bir diğer yandan Ortadoğu'daki karışıklık nedeni ile İncirlik Üssünün Adana'da olmasının bir tehdit unsuru da olabileceğini belirtilmiştir. Bu nedenle Stratejik Konumda yer alma çok önemli bir güçlü yan olmasına rağmen, bu güçlü yandan kazanımların en çok nasıl olabileceği konusunun dikkatle analiz edilmesi gerekmektedir.

■ Turizm, enerji ve tarım potansiyeli bir diğer güçlü yan ifadesi olarak grup çıktıları içerisinde yer almaktadır.

● Geniş ve verimli tarım alanları, enerji merkezi konumuna gelmesi ve mevcut turizm potansiyeli Adana ili açısından çok yönlü kullanılması gereken özelliklerdir. Bu doğrultuda üç konunun da ilin ekonomik hayatına etkisinin artırılmasına yönelik projelendirilme çalışmalarının ilin karar alıcı konumundaki aktörlerince yapılması gerekmektedir.

ZAYIF YANLAR

- Niteliksiz işgücü (5)
 - Kurumlar arası iletişimsizlik (5)
 - Alternatif tarım uygulamasının olmaması (4)
 - Tarıma dayalı sanayinin az gelişmesi (3)
 - Heyecan, motivasyon eksikliği (3)
 - Adana'dan yatırımcı bir bakanın olmaması (2)
 - Tarım arazilerinin parçalanması (2)
 - Teşvik ve destek politikalarının yetersizliği (2)
- Çalışmaya katılan altı grubun beşi, Niteliksiz İş gücü ifadesini Adana'nın zayıf yanı olarak nitelendirmişlerdir.

- Niteliksiz iş gücü probleminin çözülmesi ve güçlü bir yan haline dönüştürülebilmesi için İlin geleceğinde söz sahibi olan aktörlerin belirli bir plan çerçevesinde araştırmadan uygulamaya planlı bir proje çalışması gerçekleştirmeleri gereklidir.
- Öncelikle ilin nitelikli iş gücü ihtiyacının işgücü türü ve sektörel ihtiyaç açısından analiz edilmesi gereklidir. Bu doğrultuda, Adana ili içerisinde sivil toplum kuruluşları, üniversite ve kamu kurumlarının ihtiyacın tespitine yönelik çalışmaları işbirliği içinde yapması gereklidir. Daha sonra nitelikli iş gücü eksikliği olan sektörlerle yönelik, meslek yüksek okullarının açılması, Adana ili dışarısında eğitim alan Adana'lı öğrencilerin ile geri kazandırılması, yoğun göçten kaynaklanan niteliksiz iş gücünün mesleki eğitim imkanlarına kavuşturulması gibi uygulama projelerinin başlatılması yönünde çalışılmalıdır.

■ Adana ilinde kurumlar arası iletişimsizlik sıkça tekrar edilen bir diğer zayıf yandır.

- Çalışma gruplarının belirtmiş olduğu, Adana ili içerisinde bulunan kurumlar arası iletişimsizlik genel olarak stratejik planların geniş ve etkin bir katılımı ile hazırlanması ve uygulanmasının önündeki önemli engellerdendir. Bu engelin aşılabilmesi için koordinasyon, işbirliği, proje takım çalışması gibi konularda kamu, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör temsilcilerinin sıklıkla bir araya gelmesi gereklidir.

■ Alternatif tarım uygulamalarının olmaması, dört çalışma grubu tarafından belirtilen bir diğer zayıf yan ifadesidir. Bu zayıf faktör ilin tarım sektöründe gelişmesine engel olmaktadır.

- Katılımcılar Adana ilinde geleneksel tarım uygulamalarının halen devam ettiğini, alternatif ve yenilikçi tarımsal uygulamaların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında etkin olunmadığını vurgulamaktadırlar. Bu doğrultuda ta-

rim kurullarının ya da belirli tarım ürünlerine yönelik koordinasyon masala-
rının oluşturulması konusunda Tarım il müdürlüğü, Üniversite ve önder çift-
çilerin çalışma yapması gerekmektedir. BU tür kurul ya da ürün masalarin-
da, özellikle, Adana ilinde üretimi gerçekleştirilen geleneksel tarım ürün-
lerinin daha yüksek katma değerli hale nasıl gelebileceği ile ilgili projelerin
ivedilikle başlatılması gerekmektedir.

■ Tarıma dayalı sanayinin az gelişmiş olması ifadesi yine grupların tespit ettiği
zayıf yandır.

● Bu doğrultuda bir önceki zayıf yan ifadesinde de yer alan görevlerin sonu-
lanması ile ürünlerin nasıl katma değerli hale gelebilecekleri projeleri ger-
çekleştirilmelidir. Tarım ürünlerinin doğrudan ve işlenmeden satışının yanı
sıra işlenerek tüketiciye ulaştırılması gerekmektedir. Bu bağlamda gelecek
dönem yatırımları arasında tarıma dayalı sanayi konusu da öncelikle ele alın-
malıdır.

■ Altı çalışma grubundan üçü, Adana insanında bulunan “Heyecan motivasyon
eksikliği”ni zayıf yan olarak belirtmişlerdir. Bu doğrultuda Adana ilinde işletme
sahiplerinin, girişimcilerin ve her türlü sivil toplum ve kamu kurumu temsilcileri-
nin büyümeye ve hızlı kalkınmaya yönelmesi gerekmektedir. İşletmeler ölçeğin-
de büyüme ya da bölgesel kalkınma konusunda her düzeyde motivasyon ve heye-
canı yeniden kazandıracak ve Adana halkını bütünleştirecek projeler başlatılması
gerekmektedir.

■ Katılımcıların bir diğer zayıf yön tespiti ise Adana’dan Ankara’ya giden siyasi-
ler arasında yatırımları destekleyen bir Bakan’ın olmaması” ifadesidir.

● Kuşak değişimleri sonucu oluşan “Tarım Arazilerinin parçalanması” Ada-
na iline ait zayıf yan olarak belirtilen bir diğer faktördür. Bu bağlamda katı-
lımcılar tarım arazilerinin ekonomik katkısının bölünerek azalmasının Ada-
na tarımını olumsuz yönde etkilediğini belirtmektedir. Zayıf yan faktörünün
ortadan kaldırılması amacıyla, arazi sahiplerinin parçalanmış araziler nedeni
ile kayıpları ve verimli tarımsal işletme yönetimi ve ölçekleri konusunda bil-
gilendirilmesi gerekmektedir.

■ Grup çalışanları tarafından dile getirilen bir diğer problem “Teşvik ve destek
politikalarının yetersizliği”dir.

● Aynı ifade grup çalışanları tarafından, teşvik ve desteklerin komşu iller ta-
rafından alınması nedeniyle bir tehdit unsuru olarak da belirlenmiştir. Bu
doğrultuda Kamu ve Sivil toplum örgütlerinin, mevcut teşvik ve destekler-
den maksimum düzeyde nasıl yararlanabilecekleri konusunda işletmeleri ve
yatırımcıları daha yaygın bir şekilde bilgilendirmeleri ve yönlendirmeleri ge-
rekir.

FIRSATLAR

- Çukurova kalkınma ajansı (5)
- Tarım ürünlerinde talebin ve fiyatın artışı (4)
- Ortadoğu ülkeleri ile ilişkiler (4)

- Küresel ısınma (3)
- Bölgedeki su potansiyeli (3)
- Dünyadaki organik tarıma ilgi (2)
- Uluslararası sermayenin bölgeye ilgisi (2)

■ Adana gelecek stratejileri konferansına katılan 6 gruptan 5'i Çukurova Kalkınma Ajansını Adana ili çevresindeki fırsatlardan biri olarak değerlendirmektedirler.

- Çukurova bölgesini, rekabetçi bir düzeye taşıyarak ülkenin dışa açılan kapısı konumuna getirme vizyonu ile yola çıkan Çukurova kalkınma ajansını, il açısından bir fırsat konumundan, güllü bir yana dönüştürülmesi gerekiyor. Bunun için il ekonomik aktörleri ve kalkınma ajansı arasında sürekli iletişim kurulmalı, karşılıklı projeler hayata geçirilmelidir.

■ Çalışmaya katılan 6 gruptan 4'ü tarım ürünlerinde talep ve fiyat artışını fırsat olarak belirtmektedirler.

- Tarım ürünlerine olan talep ve fiyat artışının Adana ili ekonomisine yansıtılması amacı ile ilgili kamu kuruluşları ilgili sivil toplum örgütlerinin, artan tarım ürünü talebini titizlikle analiz ederek üreticileri bu yönde bilgilendirmeleri gerekmektedir. Tarım ürünü fiyatlar genel düzeyi artışının il ekonomisine kazandıracakları artı gelirin analiz edilmesi, hedeflerin belirlenmesi ve bu hedefler doğrultusunda politikaların oluşturulması gerekmektedir.

■ “Ortadoğu ülkeleri ile ilişkiler” konferans sırasında tespit edilen bir diğer fırsat ifadesidir.

- Stratejik konuma sahip olan Adana ili için Ortadoğu ülkeleri ile ilişkiler bir fırsat konumundadır. Fırsatı değerlendirebilmek adına öncelikle Ortadoğu bölgesi ile Adana'nın mevcut ekonomik ilişkilerin incelenmesi gereklidir. Birçok yönden alış veriş içerisinde bulunduğumuz Ortadoğu ülkeleri ile İlin ekonomik faaliyetlerde bulunmadığı ya da yeterince etkin olmadığı noktaların gündeme almasında fayda görülmektedir.

■ 6 çalışma grubundan 3'ü “küresel ısınmayı” fırsat olarak tanımlamıştır.

- Çalışma grupları etkileri giderek artan küresel ısınmanın Adana ili açısından diğer yerleşim merkezlerine göre bir fırsat olduğunu belirtmektedirler. Mevcut su potansiyeli, çalışma gruplarının küresel ısınmayı bir fırsat olarak görmelerini sağlamaktadır. Bölgesel kuraklıkların giderek artması, verimsiz ürünlere neden olmaktadır. Adana mevcut su potansiyeli nedeni ile küresel ısınmanın etkilerini diğer bölgelere göre daha az yaşamaktadır. Bu kapsamda analizler yapılarak, ilin diğer bölgelere oranla sahip olduğu avantajları kullanması gerekmektedir.

■ Bölgedeki su potansiyeli, 6 çalışma grubundan 3'ü tarafından Adana ili için fırsat olarak tanımlanmıştır.

- Bölgedeki su potansiyeli daha önceki küresel ısınma ile ilgili fırsat başlığı altında belirtildiği üzere bir avantajdır. Buna karşın su potansiyelinin kullanımını konusunda yerli üreticilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda su potansiyelinin korunması ve verimli kullanılması amacıyla, mes-

lek odaları ve kamu kuruluşları tarafından eğitim organizasyonlarının gerçekleştirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

- Çalışma grupları arasında yer alan 2 grup dünya genelinde organik tarıma olan ilginin artmasını Adana açısından fırsat olarak değerlendirmektedirler.
 - Söz konusu fırsatın değerlendirilebilmesi için, dünyada organik tarım ürünlerine artan talebin yapısının araştırılması gerekmektedir. Adana gerek toprak yapısı gerekse diğer doğal kaynakların potansiyeli ile organik tarım ürünleri üretimine uygundur.
- Uluslararası sermayenin bölgeye ilgisi diğer bir fırsat ifadesidir.
 - Bulunduğu bölgede lider il konumunda bulunan Adana'ya uluslararası sermayenin ilgiside artmaktadır. Bu doğrultuda ilin ekonomik aktörleri, ticaret ve sanayi odaları, kalkınma ajansı vb. kuruluşlar, işbirliği içinde ulusal/uluslararası platformlarda ilin yatırım açısından avantaj ve fırsatlarını daha etkili bir şekilde duyurmalıdır. Bu noktada kent markası ve pazarlaması kavramı konusunda Adana ilinde çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

TEHDİTLER

- Yanlış teşvik uygulamaları, komşu illerin teşvik alıp Adana'nın almaması (6)
 - Ortadoğu'da istikrarsızlık (5)
 - İklim değişikliği (5)
 - Adana'ya niteliksiz göç (2)
 - Çin tehdidi (2)
 - Üretimde artan maliyetler, rekabet baskısı (2)
- “Yanlış teşvik uygulamaları, komşu illerin teşvik alıp Adana'nın almaması” ifadesi konferansa katılan bütün masalar tarafından Adana ili çevresinde bulunan en büyük tehdit olarak nitelendirilmiştir.
- Komşu illerin teşviklerden yararlanıp Adana'nın yararlanamaması, Adana ilinin stratejik planlama ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Teşvik alan iller karşısında Adana'nın geriye düşmemesi açısından, mevcut ürünlerinde katma değer artırımına yönelik planlamalar yapılması, sanayinin finansman ihtiyacını karşılayabileceği ucuz kredi anlaşmalarının yapılması gibi görevler, kamu yetkilileri, sanayi ve ticaret odalarının yanı sıra banka ve diğer finans kuruluşlarının da üzerine düşmektedir.

■ 6 çalışma grubundan 5'i Ortadoğu'da artan istikrarsızlık ortamını Adana ili çevresindeki tehditler arasında görmektedir.

● Ortadoğu ile ilişkileri Adana ili için bir fırsat olarak belirten çalışma grupları, Ortadoğu'da yaşanan istikrarsızlığı ise tehdit olarak değerlendirmektedirler. Ortadoğu ülkelerinde belirsizlik halen devam etmektedir. Bu doğrultuda ilin ekonomik faaliyetlerini sürdürdüğü ülkelerde çeşitliliğe gitme ve riski dağıtma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu doğrultuda Ortadoğu ile mevcut ekonomik ilişkilerin hem işbirliği türünde hem de hedef ülkeler bazında alternatiflerle desteklenmesi gerekmektedir.

■ "İklim değişiklikleri" konferans katılımcıları tarafından bir diğer tehdit unsuru olarak nitelendirilmiştir.

● Fırsatlar başlığı altında bulunan küresel ısınma ile tehditler arasında bulunan bu ifade, küresel ısınmanın hem fırsat hem de tehdit içerdiğinin açık ifadesidir. Ancak fırsatlar bölümünde de belirtildiği üzere diğer bölgelere göre bu konunun etkisini henüz daha az hisseden Adana ilinin, mevcut su potansiyelinin de kullanımı ile tarım ürünleri üretim politikalarını kısa, orta ve uzun vadelerde ayrı olmak üzere belirlemesi gerekmektedir.

■ Adana'ya nitelsiz göçün artması çalışmaya katılan 6 gruptan 2'si tarafından tehdit olarak algılanmaktadır.

● Gelecek Stratejileri Konferansı düzenlenen tüm illerde nitelsiz iş gücü o şehre ait bir zayıf yan olarak belirtilmektedir. Adana ilinde ise mevcut durumda da nitelsiz iş gücünün varlığı bir zayıf yan iken, göçün devam etmesi bu zayıf yönü daha da problem haline getirecek şekilde ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu kapsamda iç göçü azaltacak önlemlerin yanı sıra göç eden ve mevcut nitelsiz iş gücünün eğitimi için çok yönlü çalışmalar başlatılmalıdır. Gerek il Milli Eğitim Müdürlüğü gerekse Üniversite ve diğer ilin üst düzey kurumları ortak fayda amaçlı, teknik liseler, meslek yüksek okulları, mesleğe yönelik kurslar vb. yapıların oluşturulmasına ivedilikle başlaması gerekmektedir.

■ Adana ilini tehdit eden bir diğer unsur ise Çin olarak tespit edilmiştir.

● Her sektörde yerli üreticiler için tehdit unsuru olan Çin'in illerin ekonomisine de zarar vermektedir. Bu doğrultuda il yöneticilerinin işletmelerin rekabet güçlerini artırmaları konusunda hem bilinç oluşturucu hem de uygulamaya yönelik projeler gerçekleştirmesi gerekmektedir. Genel rekabet kuralları bu konuda da geçerlidir. Adana sanayi ve kalkınma önderleri, tüm işletmelerde katma değeri yüksek ürünlerin üretimini ve teknoloji/ iyileştirme çabaları ile maliyet düşürücü projelerin gerçekleştirilmesini desteklemelidirler.

■ Üretimde artan maliyetler, rekabet baskısı Adana firmaları açısından tehdit konumunda olduğu belirtilmektedir.

● Global rekabetin arttığı dönemde maliyet baskıları giderek artmaktadır. Bu noktada verimlilik kavramı firmalara benimsetilmek zorundadır. Firmaların verimliliklerin artırabilmeli ve düşük maliyetli yüksek katma değerli ürünleri üretebilmeleri için, gerekli durumlarda sektörel işbirliği modellerinin, küçük ve orta ölçekli firmaların işbirliklerinin, kümelenme çalışmalarının desteklenmesi gereklidir.

3.2 ADANA İŞLETMELERİNİN GELECEĞİNİ ETKİLEYEN EĞİMLER

“Eğilimler Haritası”, “Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nın ikinci ana bölümünü oluşturmaktadır. Bu bölümde katılımcılar tarafından, Adana’nın ekonomik, ticari ve sosyal gelişimini direkt ya da dolaylı yollardan etkileyen eğilimleri analiz edilmiş, bu analiz sonuçlarına göre Adana’nın gelişim görevleri belirlenmiştir. Katılımcılar bu bölümde, Girişim Eğitim ve Danışmanlık Merkezi’nin daha önceden Adana hakkında yaptığı araştırmalardan ortaya çıkan ana eğilimler çerçevesinde alt eğilimleri ve eğilimlerden doğan görevleri belirlemiştir.

Çalışmada yer alan 5 grup, uzmanlık ve deneyimlerine göre Adana’yı etkileyen ana eğilimleri tartışmışlardır.

GRUP:1

ADANA TARIM SEKTÖRÜNDE KATMA DEĞERİN ÖNEMİ ARTIYOR

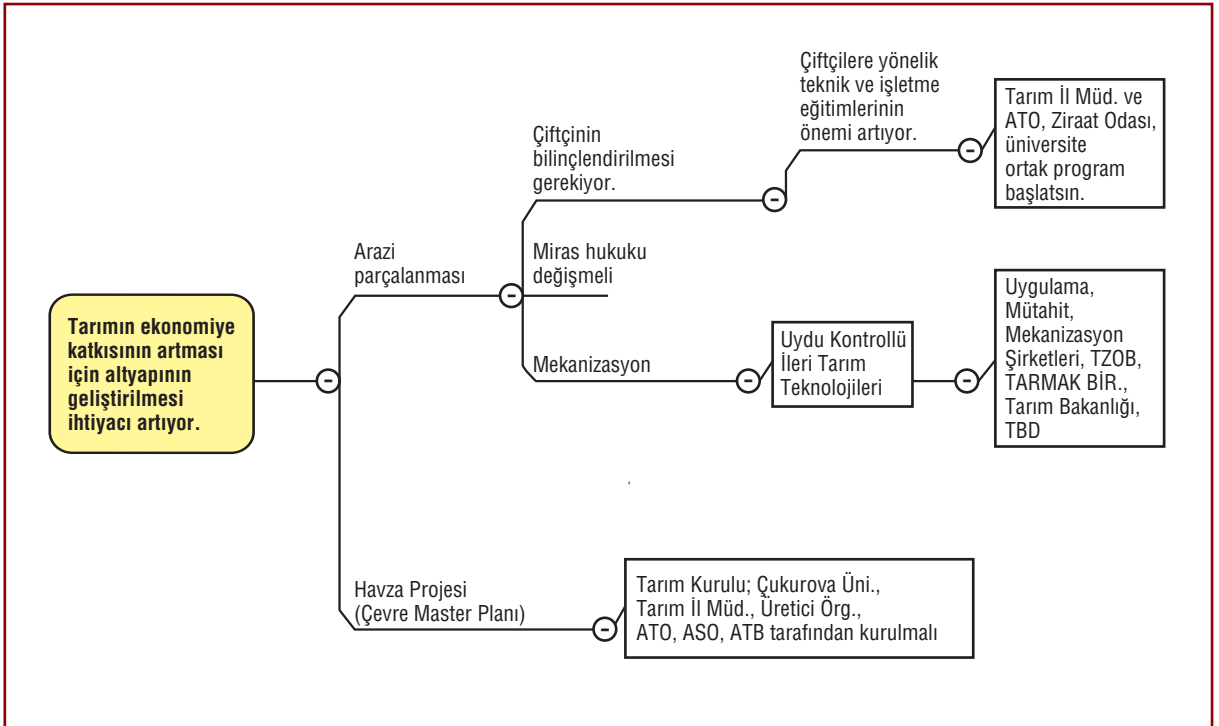

Adana işletmelerini etkileyen eğilimlerden ilki, Adana tarım sektöründe ki katma değer önemi artışı olmuştur. Bu eğilim, 3 alt eğilim çerçevesinde incelenmiştir:

1. Tarımın ekonomiye katkısının artması için altyapının geliştirilmesi ihtiyacı artmaktadır.
2. Katma değerli ürünlere yönelik tarımsal sanayinin önemi artmaktadır.
3. Dış ticarete tarım ürünlerinin payı yüksek düzeyini korumaktadır.

Bu 3 alt eğilim beraberinde yeni eğilimler ve gelişmeler getirmekte, bu değişimler de Adana'nın gelişimi için bazı görevler işaret etmektedir. Grup 1, bu alt eğilimleri ve yerine getirilmesi gereken görevleri şöyle tespit etmiştir:

Tarımın Ekonomiye Katkısının Artması İçin Altyapının Geliştirilmesi İhtiyacı Artıyor

Tarımın ekonomiye katkısının artması için altyapının geliştirilmesi ihtiyacı artmaktadır.

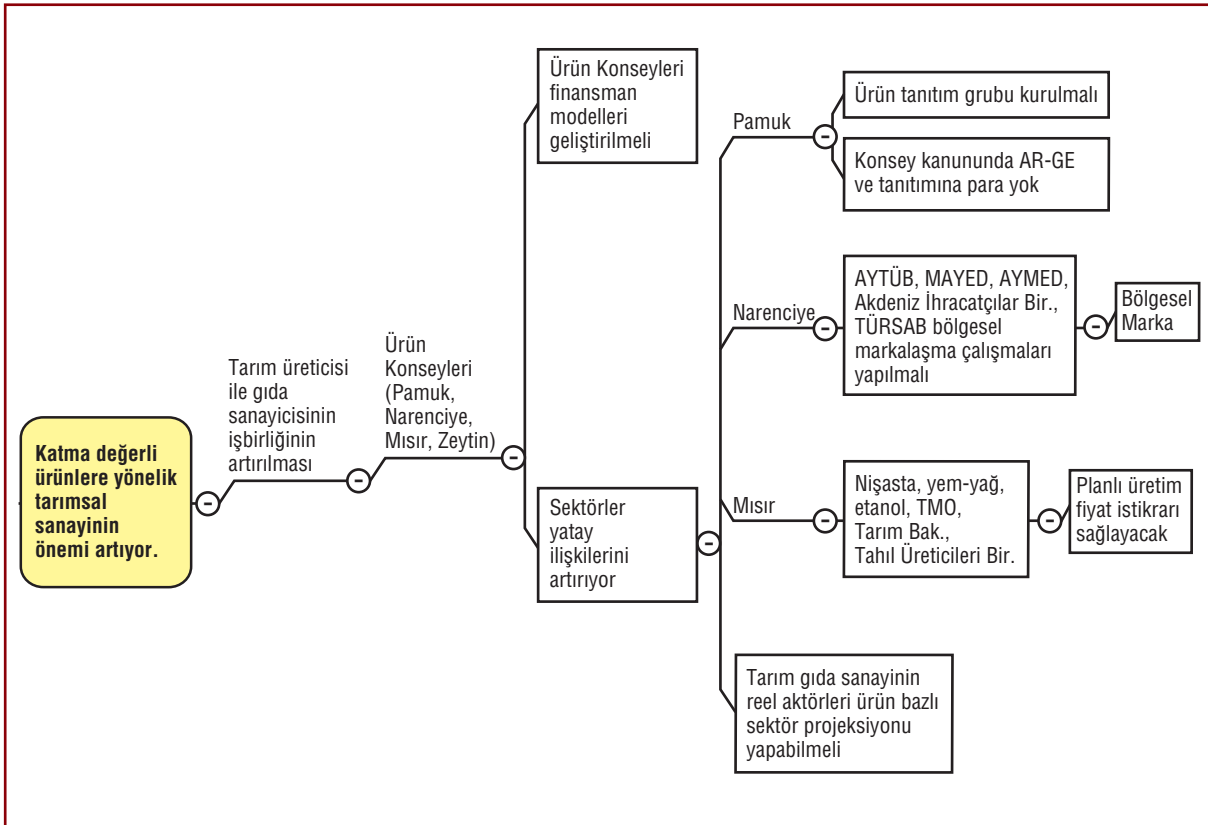
■ Grup 1 tarafından, altyapının geliştirilmesi eğilimi altında incelenen ilk alt eğitim arazi parçalanması olmuştur.

- Grup katılımcıları tarımın ekonomiye katkısının artmasına yönelik olarak arazi parçalanmasının ve miras hukukunun değişmesi gerektiğini belirtmişlerdir.
- Çiftçilerin bilinçlendirilmesine yönelik olarak, çiftçilere teknik ve işletme eğitimleri verilmesinin önemi artmaktadır. Bu doğrultuda, Tarım İl Müdürlüğü, ATO, Ziraat Odası ve Çukurova Üniversitesi'nin ortak bir program başlatması görev olarak ortaya çıkmıştır.
- Tarımda mekanizasyona yönelik olarak uydu kontrollü ileri tarım teknolojileri konusunda: uygulama, müteahhit, mekanizasyon şirketlerinin, Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin, Türk Tarım Alet ve Makineleri İmalatçıları Birliği'nin, Tarım Bakanlığı'nın ve TBD'nin çalışmalar yapması görevi belirlenmiştir.

■ Tarımsal altyapının geliştirilmesi için Havza Projesine (Çevre Master Planına) ihtiyaç duyulmaktadır.

- Çukurova Üniversitesi, Tarım İl Müdürlüğü, Üretici Örgütleri, ATO, ASO ATB tarafından Tarım Kurulu oluşturulması, tespit edilen bir diğer görev tanımını oluşturmaktadır.

Katma Değerli Ürünlere Yönelik Tarımsal Sanayinin Önemi Artıyor

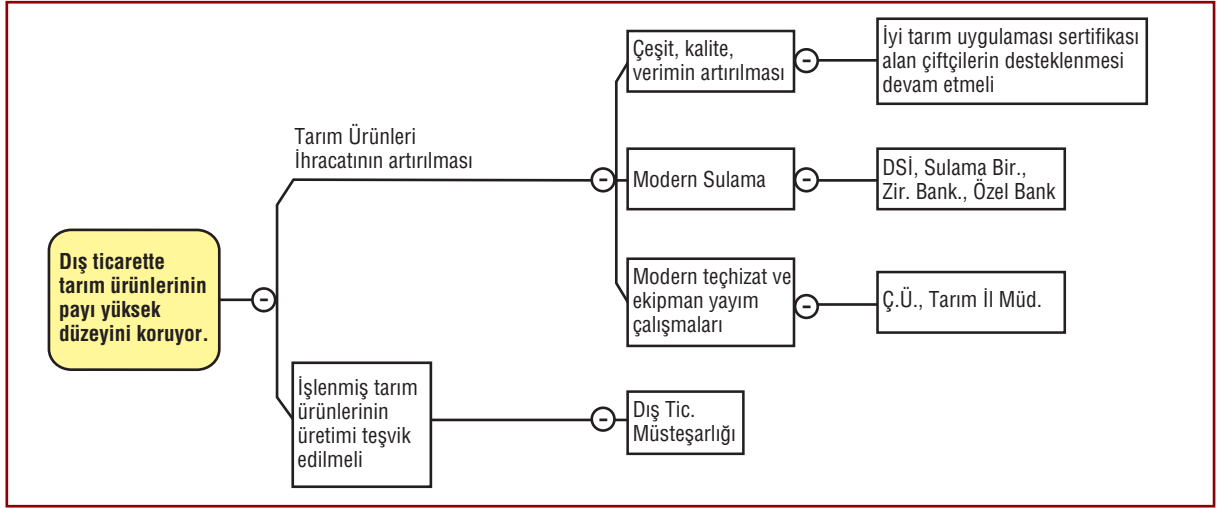

Tarımda sektöründeki katma değerın önem artışıyla birlikte, katma değerli ürünlere yönelik tarımsal sanayinin önemi artmaktadır.

■ Tarımda katma değerli ürünlere yönelik tarımsal sanayinin gelişimi için, tarım üreticisi ile gıda sanayicisi işbirliğinin artırılması ve çeşitli ürünler bazında ürün konseyleri kurulması gerekmektedir.

- Ürün konseyleri finansman modelinin geliştirilmesi, Grup 1 tarafından bu eğilimin doğurduğu bir görev olarak tespit edilmiştir
- Pamuğun tanıtımına yönelik olarak, pamuk tanıtım grubu kurulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Ürün Konseyleri kanununda, Ar-Ge ve tanıtıma para ayrılması gerektiği ifade edilmektedir.
- Narenciye ürünlerinde bölgesel markalaşmanın sağlanmasına yönelik, AYTÜB, MAYED, Akdeniz İhracatçılar Birliği ve TÜRSAB'ın markalaşma çalışmalarında bulunması gerekmektedir.
- Mısırdan nişasta, yem, yağ ve etanol üretiminin desteklenmesi konusunda TMO, Tarım Bakanlığı ve Tahıl Üreticileri Birliğinin çalışmalar yapması gerektiği görev olarak tespit edilmiştir. Ayrıca bu alanda fiyat istikrarı sağlanması amacıyla planlı üretime ihtiyaç duyulmaktadır.
- Tarım ve gıda sanayinin reel aktörleri tarafından ürün bazlı sektör projeksiyonları yapılması grup katılımcıları tarafından belirtilen bir diğer görev ifadesi olmuştur.

Dış Ticarete Tarım Ürünlerinin Payı Yüksek Düzeyini Koruyor

Tarım sektöründe katma değerın önemi artmakta, bununla birlikte dış ticarete tarım ürünlerinin payı yüksek düzeyini korumaktadır.

■ Tarım ürünleri ihracatının artırılmasına yönelik olarak, Grup 1 tarafından 3 görev tespit edilmiştir.

- Tarım ürünlerinde çeşit, kalite ve verimin artırılması gerekmektedir. Ayrıca iyi tarım uygulaması sertifikası alan çiftçilerin desteklenmesine devam edilmesi gerekmektedir.

- DSI, Sulama Birlikleri, Ziraat Bankası ve Özel Bankaların modern sulama tekniklerini desteklemesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- Çukurova Üniversitesi ve Tarım İl Müdürlüğü tarafından modern tarım teçhizat ve ekipmanların daha yaygın bir şekilde kullanılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.

■ Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından işlenmiş tarım ürünleri üretiminin teşvik edilmesi, dış ticarete tarım ürünlerinin payı yüksek düzeyini koruyor alt eğilimden direkt olarak çıkan bir görev tanımı olmuştur.

GRUP:2

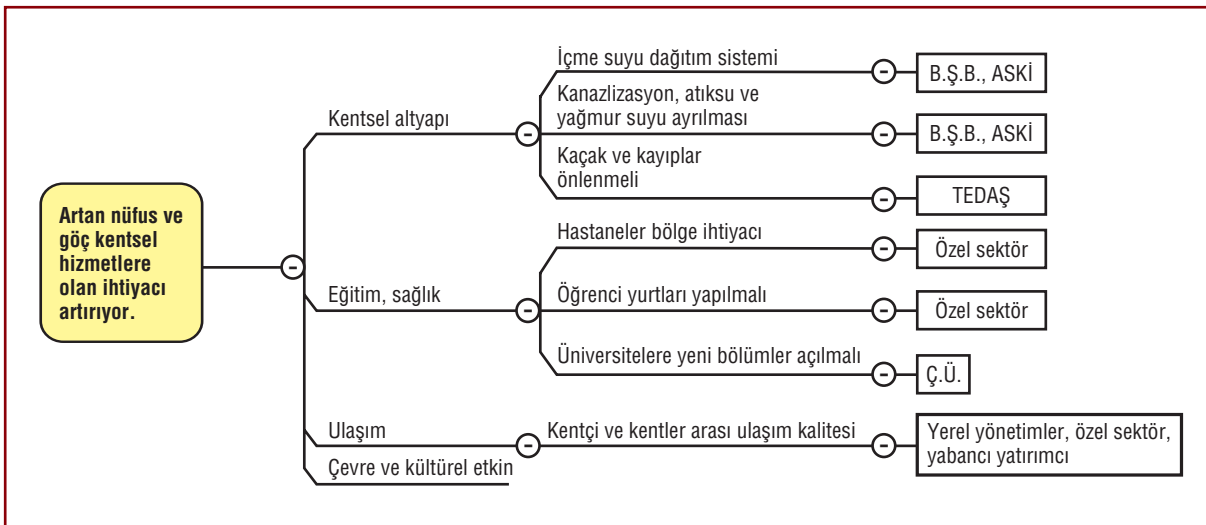
ADANA ve BÖLGESİNDEKİ GELİŞMELER EĞİTİM, SAĞLIK, ULAŞIM, TİCARET vb. SEKTÖRLERE TALEBİ ARTIRIYOR

Adana işletmelerini etkileyen eğilimlerden ikincisi Adana ve bölgesindeki gelişmelerle birlikte eğitim, sağlık, ulaşım, ticaret vb. sektörler talebi artırmıştır. Grup 2, bu ana eğilimin doğurduğu 3 alt eğilimi ve beraberinde getirdiği gelişmelerin işaret ettiği görevleri şu şekilde değerlendirmiştir:

1. Artan nüfus ve göç kentsel hizmetlere olan ihtiyacı artırmaktadır.
2. Adana'nın gelişen yapısı hizmet ve ulaştırma sektörlerine olan ihtiyacı artırmaktadır.
3. Adana geleceği ile ilgili potansiyel yatırım alanları artmaktadır.

Artan Nüfus ve Göç Kentsel Hizmetlere Olan İhtiyacı Artırıyor

Artan nüfus ve göç beraberinde kentsel hizmetlere olan ihtiyacı da artırmaktadır.

■ Kentsel altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik grup katılımcıları tarafından birtakım görevler tespit edilmiştir.

- Adana Büyükşehir Belediyesi ve ASKİ tarafından içme suyu dağıtım sisteminin, artan nüfusa ve göçe göre ihtiyacı karşılayacak şekilde geliştirilmesi ve kanalizasyon, atık su, yağmur suyu sistemlerinin ayrılması bu görevlerden ilk ikisini oluşturmaktadır.
- TEDAŞ tarafından kaçak elektrik kullanımının engellenmesi ve enerji kayıp oranının düşürülmesi, tespit edilen bir diğer görev tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır.

■ Artan nüfusa ve göçe bağlı olarak eğitim ve sağlık sektörlerine olan talep artmaktadır.

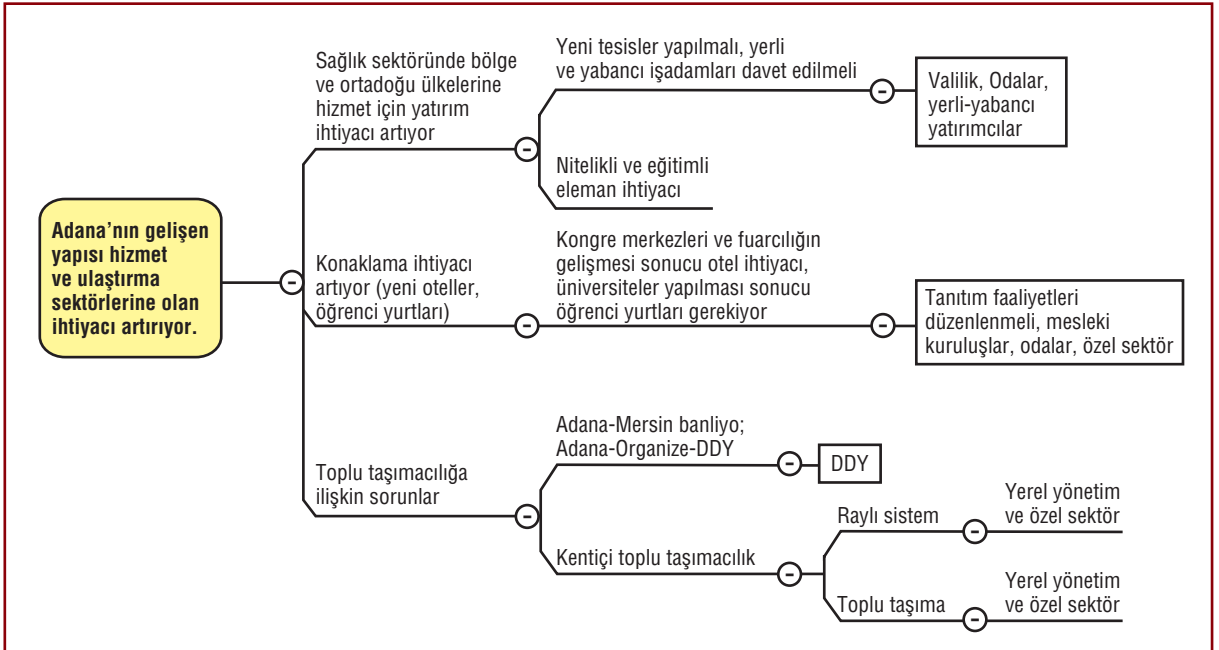
- Özel sektör tarafından, bölgenin ihtiyacını karşılayacak hastaneler ve öğrenci yurtları yapılması gerekmektedir
- Çukurova Üniversitesi tarafından üniversite bünyesinde yeni bölümler açılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

■ Ulaşım hizmetlerinin artan nüfus ve göçle birlikte kentin ihtiyacını karşılayacak şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.

- Kent içi ve kentler arası ulaşım kalitesinin yerel yönetimler, özel sektör ve yabancı yatırımcılar tarafından artırılması, Grup 2 katılımcılar tarafından tespit edilen bir görev olmuştur.

Adana'nın Gelişen Yapısı Hizmet ve Ulaştırma Sektörlerine Olan İhtiyacı Artırıyor

Adana'nın, kendi içindeki ve bölgesindeki gelişmelere paralel olarak gelişen yapısı, hizmet ve ulaşım sektörlerine olan ihtiyacı artırmaktadır.

■ Bölgenin ve Ortadoğu ülkelerinin sağlık alanında artan ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla sağlık sektöründe yatırım ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

- Sağlık sektöründe hizmet verecek yeni tesislerin yapılması ve nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması için Valiliğin, odaların ve yerli-yabancı yatırımcıların çalışmalar yapması gerektiği belirtilmektedir.

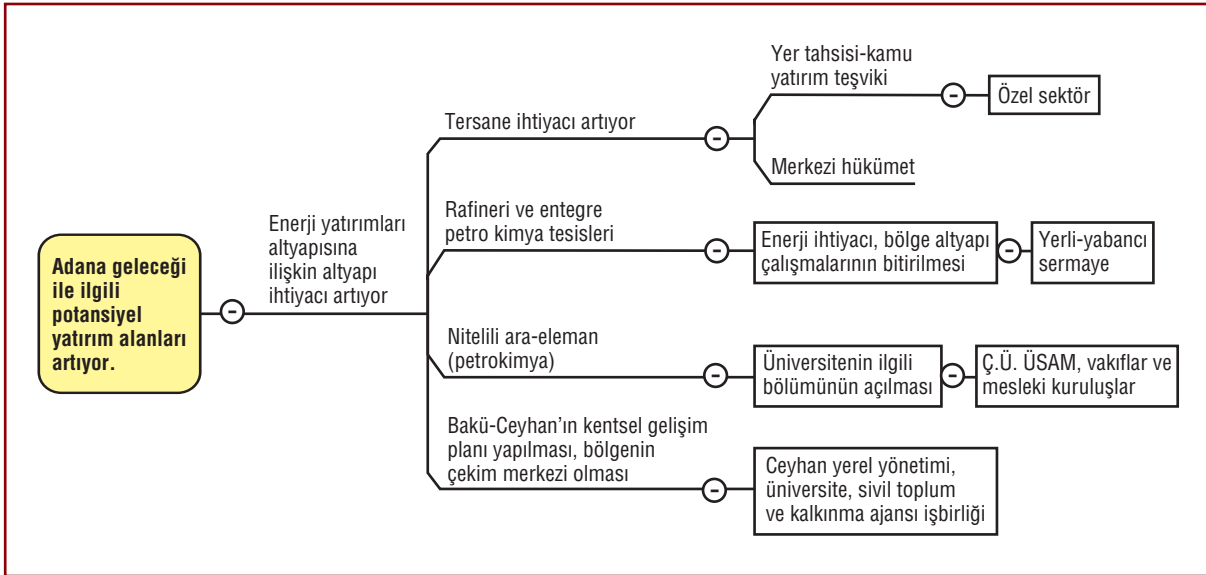
■ Adana'da kongre merkezlerinin ve fuarcılığın gelişmesi sonucunda ildeki konaklama tesisi ihtiyacı artmaktadır. Ayrıca üniversite bünyesinde, artan öğrenci potansiyeli doğrultusunda yeni öğrenci yurtlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

- Mesleki kuruluşların, odaların ve özel sektördeki yatırımcıların artan konaklama talebini karşılamaya yönelik yeni öğrenci yurtları ve otellere yatırım yapmaları gerektiği belirtilmektedir.

■ Ulaşım sektöründe artan talep sonucunda ortaya çıkan, toplu taşımacılığına ilişkin sorunların çözümüne ilişkin Grup 2 tarafından birtakım görevler tespit edilmiştir.

- DDY tarafından, Adana-Mersin banliyö hattının geliştirilmesi ve daha etkin bir biçimde kullanılması gerekmektedir. Ayrıca demiryolu ulaşımının, Organize Sanayi Bölgesi ihtiyaçlarını daha etkin bir biçimde karşılayacak şekilde iyileştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.
- Kent içi raylı sistem ve toplu taşımacılığın iyileştirilmesi amacıyla yerel yönetimlerin ve özel sektörün çalışmalar yapması gerektiği görev ifadesi olarak belirtilmektedir.

Adana'nın Geleceği İle İlgili Potansiyel Yatırım Alanları Artıyor

Adana ve bölgesindeki gelişmeler sonucunda eğitim, sağlık, ulaşım, ticaret gibi sektörlere olan talebin artmasıyla birlikte, Adana geleceği ile ilgili potansiyel yatırım alanları da artmaktadır.

■ Adana'nın geleceği ile ilgili potansiyel enerji yatırımlarına yönelik altyapı ihtiyacı artmaktadır.

- Ceyhan Yerel Yönetimi, Çukurova Üniversitesi, Sivil Toplum Örgütleri ve Kalkınma Ajansı tarafından, Bakü-Ceyhan'ın kentsel gelişim planının yapılması ve bölgenin çekim merkezi haline getirilmesi için işbirliği içinde çalışması, görev olarak tespit edilmiştir
- Petrokimya sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli eleman ihtiyacının karşılanmasına yönelik üniversitenin ilgili bölümlerinin açılması ve Çukurova Üniversitesi, Üniversite – Sanayi Ortak Araştırma Merkezi, vakıflar ve mesleki kuruluşlar tarafından bu ihtiyacı karşılamaya yönelik ortak çalışmalar yapılması gerektiği belirtilmiştir.
- Enerji altyapısı çalışmalarının tamamlanmasıyla birlikte, bölgenin enerji ihtiyacını karşılamaya yönelik yerli ve yabancı sermaye desteğiyle rafineri ve entegre petrokimya tesisi kurulması gerektiği belirtilmektedir.
- Bölgenin tersane ihtiyacına yönelik olarak, kamu yatırım teşvikiyle tersane için yer tahsis edilmesi, merkezi hükümet ve özel sektör desteğiyle bölgeye tersane kurulması gerektiği ifade edilmektedir.

GRUP:3

ADANA SANAYİSİNİN GELİŞİM İHTİYACI ARTIYOR

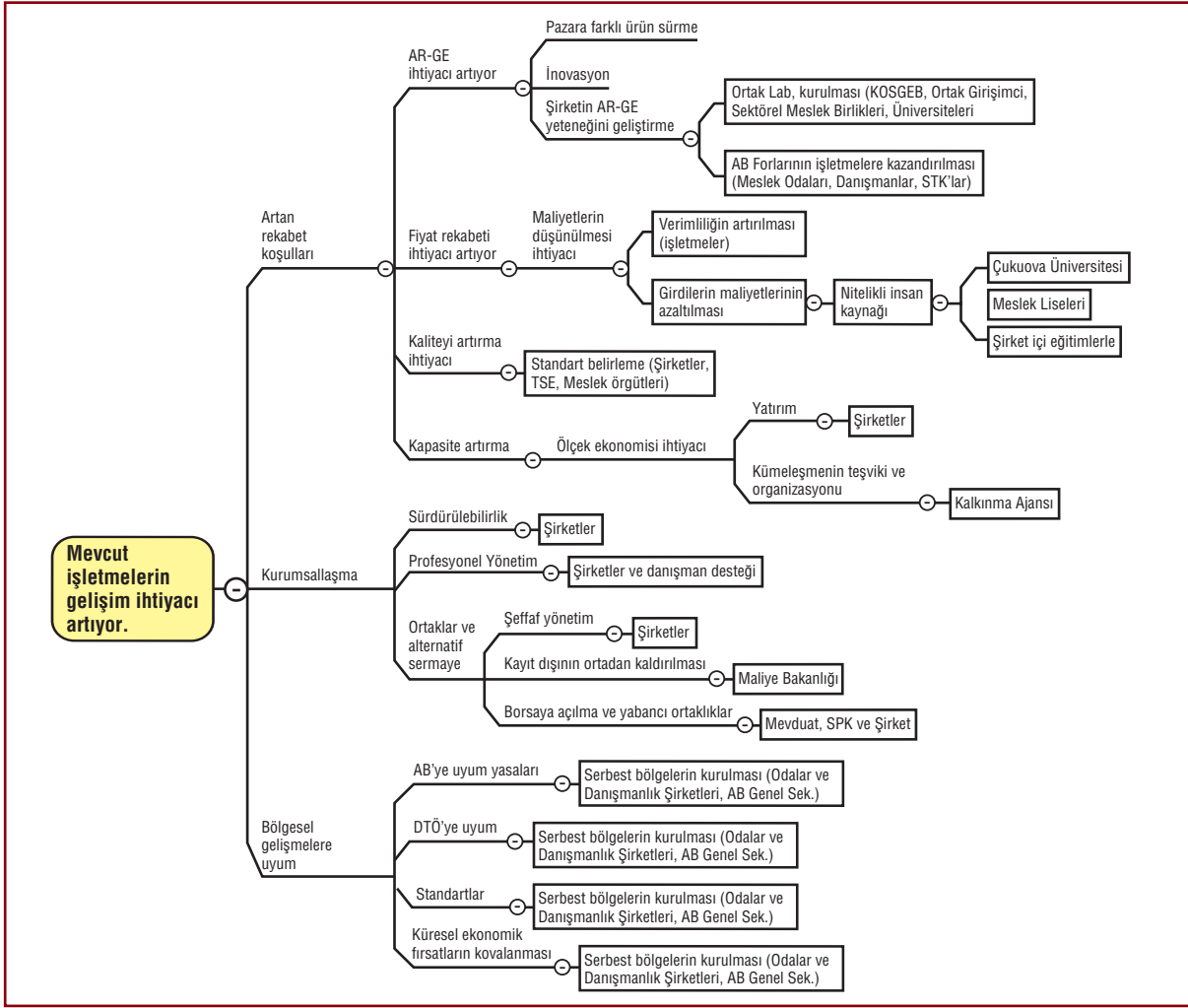

Adana işletmelerini etkileyen eğilimlerden üçüncüsü Adana'nın artan sanayi gelişim ihtiyacıdır. Adana sanayisinin gelişim ihtiyacının artmasıyla beraber çeşitli yeni eğilim ve ihtiyaçlar da ortaya çıkmaktadır. Bu eğilim ve ihtiyaçlardan doğan görevler, Grup 3 tarafından 3 eğilim altında değerlendirilmiştir:

1. Mevcut işletmelerin gelişim ihtiyacı artıyor
2. Yeni yatırım ve işletmelere ihtiyaç artıyor
3. Mevcut sanayi işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabet güçlerini artırmaları gerekiyor.

Mevcut İşletmelerin Gelişim İhtiyacı Artıyor

Adana sanayisinin gelişim ihtiyacının artmaktadır eğiliminin tetiklediği ilk eğitim, mevcut işletmelerin gelişim ihtiyacı artmaktadır alt eğilimi olmuştur.

■ Artan rekabet koşullarına uyum sağlamak için, işletmelerin Ar-Ge' ye olan ihtiyaçları da artmaktadır.

- Şirketlerin Ar-Ge yeteneklerini geliştirmesine yönelik KOSGEB, ortak girişimciler, sektörel meslek birlikleri ve üniversiteler tarafından ortak laboratuvar kurulması bir görev olarak tespit edilmiştir.
- Şirketlerin Ar-Ge yeteneklerini geliştirmesine yönelik ortaya çıkan ikinci görev tanımı; Meslek odaları, STK'lar ve danışman şirketler tarafından AB fonlarının işletmelere kazandırılması olmuştur.
- Ar-Ge ihtiyacının artması eğilimi; pazara farklı ürün sürme ve inovasyon alt eğilimlerini de ortaya çıkarmıştır.

■ İşletmelerin piyasada fiyat konusunda rekabet edebilmeleri için maliyetlerini düşürmeleri gerekmektedir.

o İşletmelerin, verimliliklerini artırmak yoluyla maliyetlerini düşürmesi gerektiği ifade edilmektedir.

- Fiyatta rekabete yönelik olarak girdi maliyetlerinin azaltılması gerektiği belirtilmektedir. Bu konuda nitelikli insan kaynağına olan ihtiyacın karşılan-

ması bir görev tanımı olarak ortaya çıkmıştır. Bu görevin yerine getirilmesinde, Çukurova Üniversitesi ve meslek liselerinin desteğine ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu konuda, işletmelerin de şirket içi eğitimler düzenlemeleri gerekmektedir.

■ Artan rekabete uyum sağlamanın tetiklediği bir başka eğilim de, kalitenin artırılması ihtiyacı olarak ifade edilmektedir.

● TSE'nin ve meslek örgütlerinin işbirliği içinde kalite standartlarını belirlemesi ve şirketlerin kendi içerisinde rekabete uyum sağlayacak kalite standartlarına uyum sağlama çalışmalarında bulunması, görev olarak belirlenmiştir.

■ Artan rekabet ortamında kapasite artırımı ve ölçek ekonomisi ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

● Şirketlerin kapasite artırımına yönelik yatırımlar yapması ve Kalkınma Ajansı tarafından kümelenmenin teşviki ve organizasyonu konusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir.

■ İşletmelerin artan gelişim ihtiyaçları, kurumsallaşma eğilimini de tetiklemektedir.

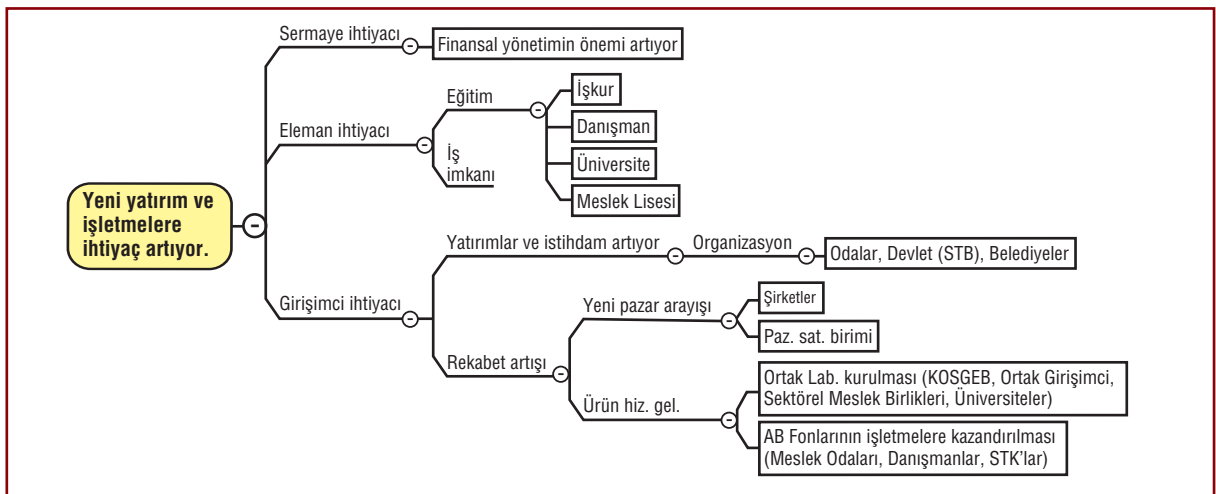
● Kurumsallaşma yolunda, işletmelerin ve danışman şirketlerin işbirliği içinde işletmelerde profesyonel yönetim anlayışın geliştirmeleri gerekmektedir.

● Kurumsallaşma yolunda diğer bir adım olarak da, ortaklıkların ve alternatif sermaye olanaklarının tespit edilmesi gerekmektedir. SPK ve işletmelerin borsaya açılma konusunda işbirliği içinde çalışmaları, Maliye Bakanlığı'nın kayıt dışının ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapması ve işletmelerin şeffaf yönetim anlayışını geliştirmeleri ortaya çıkan görev tanımlarını oluşturmaktadır.

■ Dünya Ticaret Örgütü'ne, AB'ye uyum yasalarına, Türk standartlarına uyum konusunda ve küresel ekonomik fırsatların yakalanması doğrultusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir.

● Odalar, danışmanlık firmaları ve AB Genel Sekreterliğinin ortak çalışmalarıyla serbest bölgelerin kurulması grup katılımcıları tarafından bu konuda yerine getirilmesi gereken bir görev olarak belirlenmiştir.

Yeni Yatırım ve İşletmelere İhtiyaç Artıyor

Yeni yatırım ve işletmelere olan ihtiyaç artıyor alt eğilimi, Adana sanayisinin gelişim ihtiyacı artıyor ana eğilimi altında ele alınan ikinci alt eğilim olmuştur.

■ Adana sanayisinin gelişimi için yeni yatırım ve işletmelere olan ihtiyaç, sermaye ihtiyacını da beraberinde getirmektedir. Grup katılımcıları tarafından finansal yönetim becerisinin öneminin arttığı belirtilmektedir.

■ Yeni yatırımlar ve işletmelerin ortaya çıkması sonucunda eğitilmiş eleman ihtiyacının artacağı ifade edilmektedir.

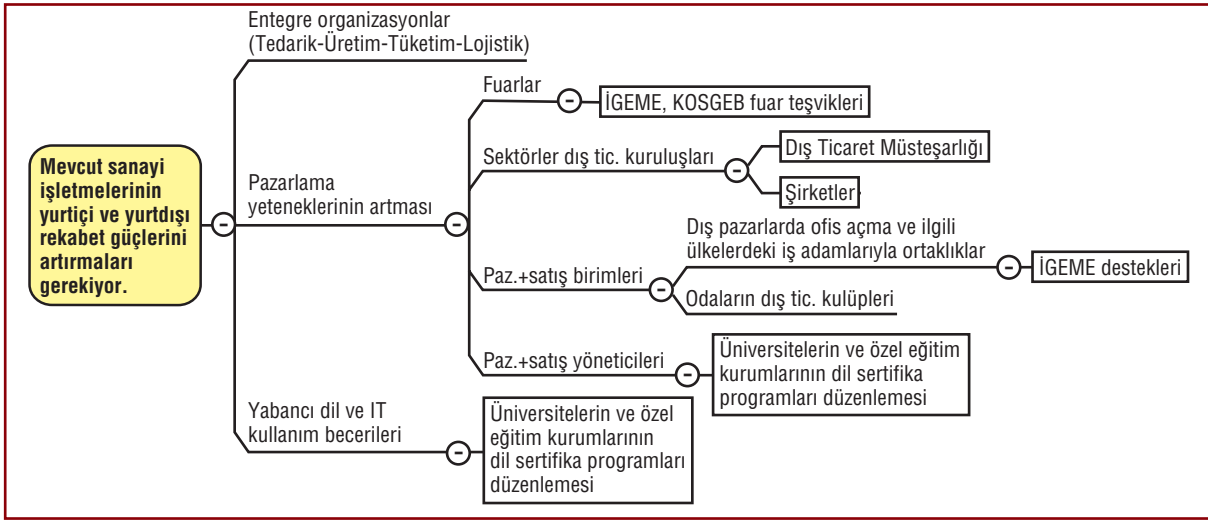
● İŞKUR, meslek liseleri, danışmanlık firmaları ve üniversite tarafından eğitilmiş eleman yetiştirilmesine ihtiyaç olduğu belirtilmektedir.

■ Yeni yatırımlar ve işletmeler, girişimcilere duyulan ihtiyacı tetiklemektedir.

● İşletmelerin artan rekabet ortamına ayak uydurabilmeleri için, pazarlama satış birimlerinin yeni pazar arayışı içinde olmaları gerekmektedir.

● Ürün hizmet gelişimine yönelik olarak ortak laboratuvarlar kurulması; KOSGEB, sektörel meslek birlikleri, üniversiteler ve girişimcilere atanan bir görev olmuştur. Ayrıca meslek odaları, danışmanlık firmaları ve STK'lar tarafından AB fonlarının işletmelere kazandırılması gerektiği belirtilmektedir.

Mevcut Sanayi İşletmelerinin Yurtiçi ve Yurtdışı Rekabet Güçlerini Artırmaları Gerekliyor.

Adana sanayisinin gelişimine yönelik, mevcut sanayi işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabet güçlerini artırmaları gerekmektedir.

■ Mevcut sanayi işletmelerinin, yurtiçi ve yurtdışında rekabet edebilmeleri için pazarlama yeteneklerini artırmaları gerekmektedir.

● İGEME ve KOSGEB tarafından sağlanacak fuar teşviklerine ihtiyaç duyulmaktadır.

● İşletmelerin pazarlama satış birimlerinin, İGEME ile işbirliği içinde dış pazarlarda ofis açmak ve ilgili ülkelerdeki iş adamlarıyla ortaklıklar konusunda çalışmalar yapması gerekmektedir.

● Pazarlama ve satış yöneticilerinin geliştirilmesi için üniversitelerin ve özel eğitim kurumlarının dil sertifika programları düzenlemesi gerekmektedir.

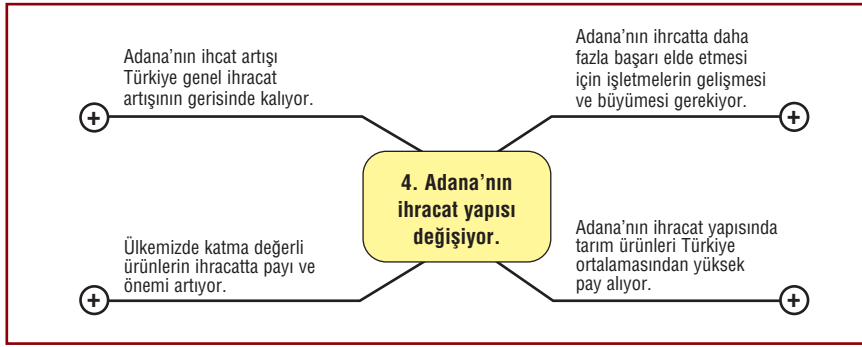
■ İşletmelerin yabancı dil ve IT kullanım becerileri, yurtiçi ve yurtdışı rekabette önemli bir faktör olarak rol oynamaktadır.

- Bu konuda ki görev tanımı, pazarlama ve satış yöneticilerinin geliştirilmesinde olduğu gibi üniversitelerin ve özel eğitim kurumlarının dil sertifika programları düzenlemesi olarak ifade edilmektedir.

■ Grup katılımcıları tarafından tedarik, üretim, tüketim ve lojistik alanlarında yurtiçi ve yurtdışı rekabet gücünü artırmayı sağlayacak entegre organizasyonların oluşturulması gerektiği belirtilmekle beraber bu konuda ortaya çıkan bir görev tanımı bulunmamaktadır.

GRUP:4

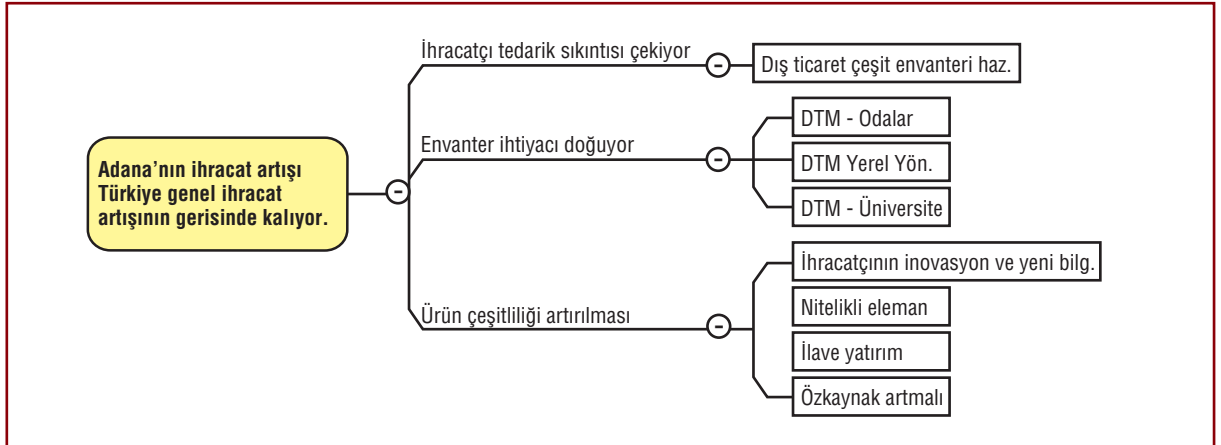
ADANA'NIN İHRACAT YAPISI DEĞİŞİYOR

Adana işletmelerini etkileyen eğilimlerden dördüncüsü Adana'nın ihracat yapısında meydana gelen değişimlerdir. Adana'nın ihracat yapısında meydana gelen bu değişimlerden ortaya çıkan görevler Grup 4 tarafından 4 eğilim altında incelenmiştir.

1. Adana'nın ihracat artışı Türkiye genel ihracat artışının gerisinde kalmaktadır.
2. Adana'nın ihracatta daha fazla başarı elde etmesi için işletmelerin gelişmesi ve büyümesi gerekmektedir.
3. Adana'nın ihracat yapısında tarım ürünleri Türkiye ortalamasından yüksek pay almaktadır.
4. Ülkemizde katma değerli ürünlerin ihracatta payı ve önemi artmaktadır.

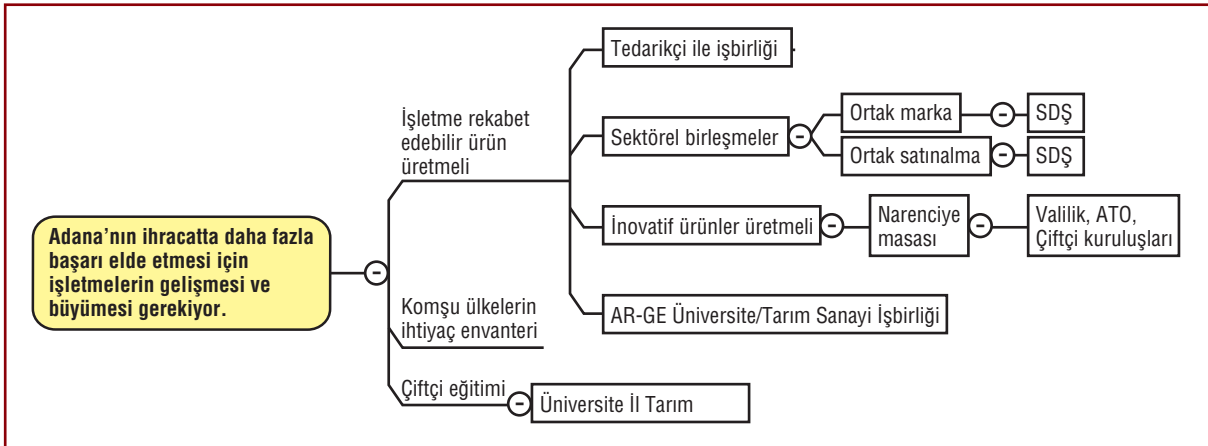
Adana'nın İhracat Artışı Türkiye'nin İhracat Artışının Gerisinde Kalıyor

Adana'nın ihracat değeri gün geçtikçe artmaktadır. Ancak bu artış Türkiye genel ihracat artışı ile karşılaştırıldığında, Adana'nın ihracat artışının Türkiye genel ihracat artışının gerisinde kaldığı görülmektedir.

- İhracatçı firmalar, ihraç mallarının temininde tedarik sıkıntısı çekmektedir.
 - Dış ticaret envanteri hazırlanması yoluyla, ihracatçı firmaların tedarik sıkıntılarının giderilmesi gerekmektedir. Bu konuda DTM, odalar, yerel yönetimler ve üniversitenin işbirliği içinde çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- İhracatta ürün çeşitliliğinin artırılması, Adana'nın ihracat artışına olumlu katkıda sağlayacaktır.
 - İhracatçı işletmelerin, inovasyon ve yeni ürünler konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir.
 - Nitelikli eleman yetiştirilmesi ve temini konusunda çalışmalar yapılması gerekmektedir.
 - Ürün çeşitliliğini destekleyecek ilave yatırım yapılması ve özkaynak artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Adana'nın İhracatta Daha Fazla Başarı Elde Etmesi İçin İşletmelerin Gelişmesi ve Büyümesi Gerekiyor

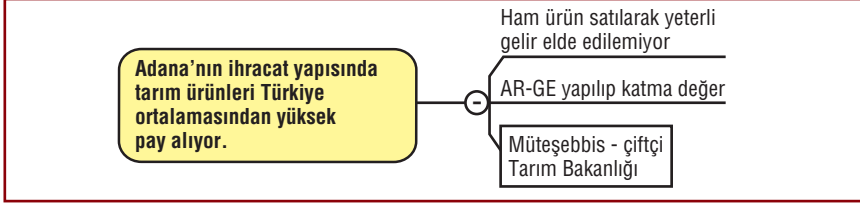

Adana işletmelerinin, ihracatta değişen yapıya uyum sağlaması ve daha fazla başarı elde etmesi için gelişmesi ve büyümesi gerekmektedir.

- İşletmelerin büyüme ve gelişme sürecinde, piyasada rekabet edebilir ürün üretmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
 - Tedarikçilerle işletmelerin, işbirliği içinde rekabet edebilir ürünler ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaları gerekmektedir.
 - Ortak satın alma ve ortak markalaşmayı sağlayacak sektörel birleşmelerin rekabet edebilir ürün üretmek için gerekli olduğu belirtilmektedir.
 - Narenciye masası oluşturulması ve Valilik, ATO ve çiftçi kuruluşların desteği sağlanarak işletmelerin inovatif ürünler üretmesi gerekmektedir.
 - Üniversite, tarım ve sanayi işbirliği sağlanarak, ihracatta tarımsal ürün çeşitliliği konusunda ortak çalışmalar yapılması bu eğilimin işaret ettiği bir görev olarak belirtilmiştir.
- Üniversite ve İl Tarım Müdürlüğü işbirliğiyle çiftçilere yönelik eğitimler düzenlenmesi gerekmektedir.

- Grup katılımcıları tarafından, işletmelerin büyüme ve gelişmesiyle beraber komşu ülkelerin ihtiyaç envanterlerine ihtiyaç duyulduğunu ifade edilmiştir.

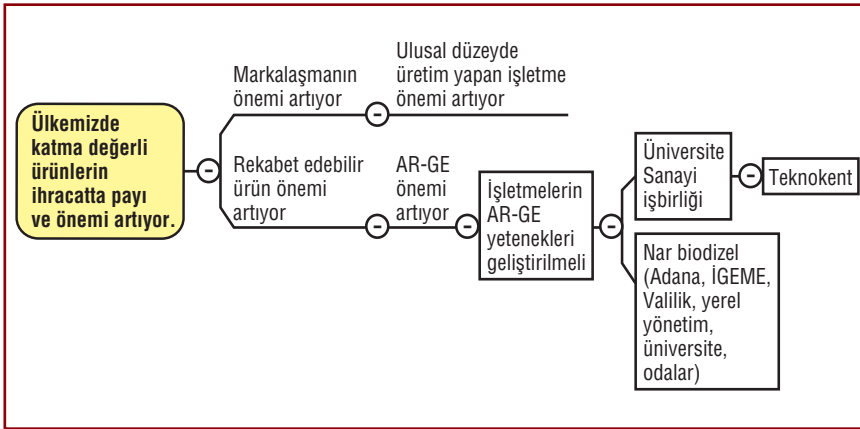
Adana'nın İhracat Yapısında Tarım Ürünleri Türkiye Ortalamasından Yüksek Pay Alıyor

Adana'nın ihracat yapısında tarım ürünleri, Türkiye ortalamasından yüksek pay almaktadır.

- İhracata yönelik tarım ürünlerinin, işlenmeden ham ürün olarak satılmasından dolayı yeterli gelir elde edilemediği belirtilmektedir.
- Tarım ürünlerinin işlenerek katma değerinin artırılması için Ar-Ge konusunda çalışmalar yapılması gerektiği ifade edilmektedir.
- Adana'nın tarım ürünleri ihracatındaki mevcut payını korumak ve katma değerli ürünlere önem vererek bu payı yükseltmek adına, Tarım Bakanlığı tarafından müteşebbis çiftçilerin desteklenmesi bir görev olarak belirtilmiştir.

Ülkemizde Katma Değerli Ürünlerin İhracatta Payı ve Önemi Artıyor

Ülkemizde katma değerli ürünlerin ihracatta payı ve önemi artmaktadır.

- Katma değerli ürünlerin ihracatta payının artması, markalaşmanın ve ulusal düzeyde üretim yapan işletmelerin önemini artırmaktadır.
- Rekabet edebilir ürünler üretmenin önemi artmaktadır. Bu artış, işletmelerde Ar-Ge'nin önemini artırmakta ve işletmelerin Ar-Ge yeteneklerini geliştirmesi ihtiyacını gündeme getirmektedir.
 - İşletmelerin Ar-Ge yeteneklerini desteklemek üzere, üniversite sanayi ve Teknokent'in işbirliği içinde çalışmalar yapması bir görev olarak belirlenmiştir.
 - Adana, İGEME, Valilik, yerel yönetim, üniversite ve odaların, nardan bi-odizel üretimi konusunda işletmelerin Ar-Ge çalışmalarını desteklemesi ortaya çıkan bir diğer görev olarak ifade edilmiştir.

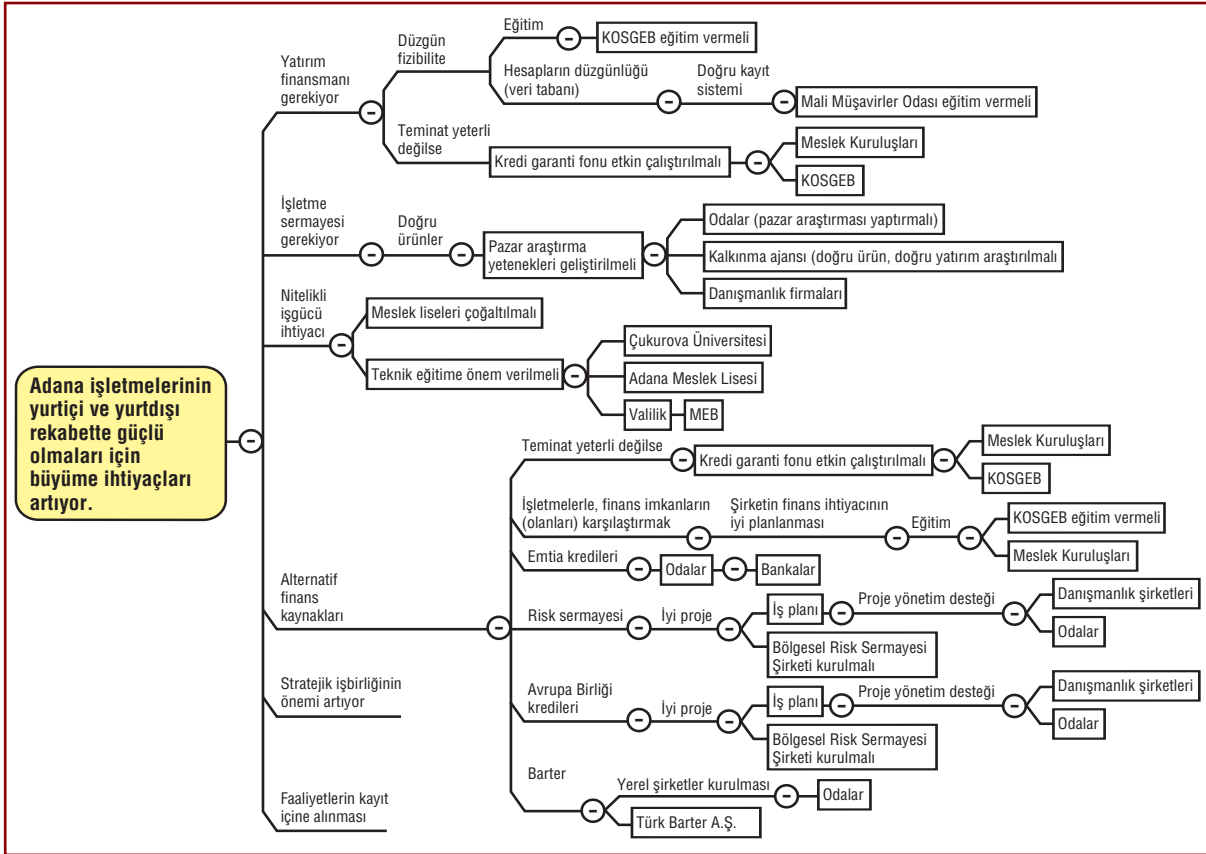
GRUP:5 FİNANSAL YAPI DEĞİŞİYOR

Adana işletmelerini etkileyen eğilimlerden sonuncusu, finansal yapıda meydana gelen değişimlerdir. Finansal yapıda meydana gelen değişimler, işletmeleri hem kaynak temini hem de finansman yönetimi konusunda etkilemektedir. Adana'nın finansman yapısında meydana gelen bu değişimlerden ortaya çıkan görevler Grup 5 tarafından 4 eğilim altında incelenmiştir.

1. Adana işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabette güçlü olmaları için büyüme ihtiyaçları artmaktadır.
2. Adana ekonomisinde büyüme için yatırım finansman ihtiyacı artmaktadır.
3. Artan maliyet ve düşen kar marjları, etkin finansman yönetimini zorunlu kılmaktadır.
4. İşletmelere yönelik finansman araçları çeşitlenmektedir.

Adana İşletmelerinin Yurtiçi ve Yurtdışı Rekabette Güçlü Olmaları İçin Büyüme İhtiyaçları Artıyor

Değişen finansal yapıyla beraber, Adana işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabette güçlü olmaları için büyüme ihtiyaçları da artmaktadır.

■ İşletmelerin büyüme ihtiyaçları, yatırım finansmanı ihtiyacını da beraberinde getirmektedir.

- Yatırımların etkin olabilmesi için fizibilitelerin düzgün bir biçimde gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu konuda KOSGEB tarafında fizibilite eğitimleri verilmesi bir görev olarak tanımlanmaktadır.
- Hesap veri tabanlarının doğru şekilde kayıt altına alınması konusunda, Mali Müşavirler Odası tarafından eğitim verilmesi bir diğer görev tanımını oluşturmaktadır.
- Yatırım teminatlarının yeterli olmadığı durumlarda, kredi garanti fonunun etkin çalışmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Meslek kuruluşları ve KOSGEB'in, Kredi Garanti Fonunun etkin çalışmasını sağlaması gerektiği belirtilmektedir.

■ İşletmelerin rekabette güçlü olmaları için büyüme gereksinimi beraberinde sermayesi ihtiyacını doğurmaktadır. İşletme sermayesinin, doğru ürünler seçilerek etkin şekilde kullanılması için işletmelerin pazar araştırma yeteneklerini geliştirmesi gerekmektedir.

- Odaların, pazar araştırması yaptırmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Kalkınma Ajansı'nın, doğru ürün doğru yatırım konusunda araştırmalar yaparak işletmeleri yönlendirmesi gerekmektedir.
- Danışmanlık firmalarının, işletmelerin pazar araştırması yeteneklerini geliştirmeye yönelik hizmetler sunmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

■ İşletmelerin rekabete yönelik büyüme ihtiyacı, nitelikli işgücüne duyulan ihtiyacı da artırmaktadır.

- Grup 5, bu ihtiyaçtan yola çıkarak Meslek Liselerinin sayısının artırılmasını gerektiğini bir görev olarak belirlemiştir.
- Valilik, MEB, Adana Meslek Lisesi ve Çukurova Üniversitesi'nin nitelikli işgücü yetiştirilmesi için işbirliği için çalışmalar yapması gerektiği bir başka görev olarak belirlenmiştir.

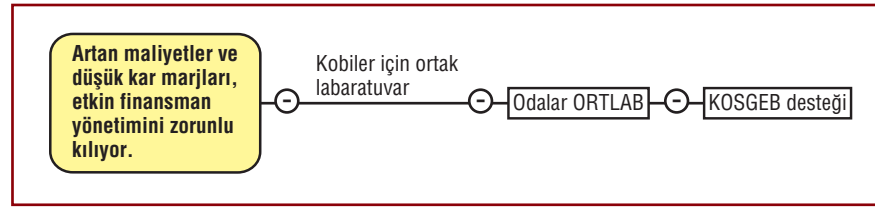
■ Yine bu eğilimin ortaya çıkardığı bir başka ihtiyaç alternatif finans kaynaklarına duyulan ihtiyaçtır.

- Yatırım finansmanı gerekiyor eğilimi altında ortaya çıkan; Meslek kuruluşları ve KOSGEB'in, Kredi Garanti Fonunun etkin çalışmasını sağlaması gerektiği görevi, bu eğilim altında aynı şekilde bir görev tanımı olarak karşımıza çıkmaktadır.
- İşletmelerin, büyüme dönemi finans ihtiyaçlarını etkin şekilde planlaması ve alternatif finans imkanları arasından doğru tercihi yapabilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Meslek kuruluşları ve KOSGEB tarafından işletmelere, finans ihtiyaçlarını planlaması konusunda eğitim verilmesi diğer bir görev olarak belirlenmiştir.
- Odaların ve bankaların ortaklaşa çalışmaları sonucunda, işletmelere emtia kredileri verilmesi gerekmektedir.
- Bölgesel Risk Sermayesi Şirketleri kurularak, tespit edilen iyi projelere risk sermayesi sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca bu projelerin Avrupa Birliği Kredilerinden faydalanması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

- Danışmanlık şirketleri ve odaların, iş planı hazırlama, proje yönetimi ve Avrupa Birliği Kredilerinden faydalanılması konularında, girişimcilere destek vermesi gerekmektedir.
- Alternatif finansman kaynakları kullanımına yönelik son olarak, odalar tarafından Barter sisteminin yaygınlaştırılması için yeni şirketler kurulmasına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.

■ Adana işletmeleri için stratejik işbirlikleri yoluyla büyümenin önemi artmaktadır ve faaliyetlerin kayıt içine alınması gerekmektedir eğilimleri, Grup 5 tarafından tespit edilen diğer eğilimler olmuştur. Bu eğilimlere yönelik herhangi bir görev tespitinde bulunulmamıştır.

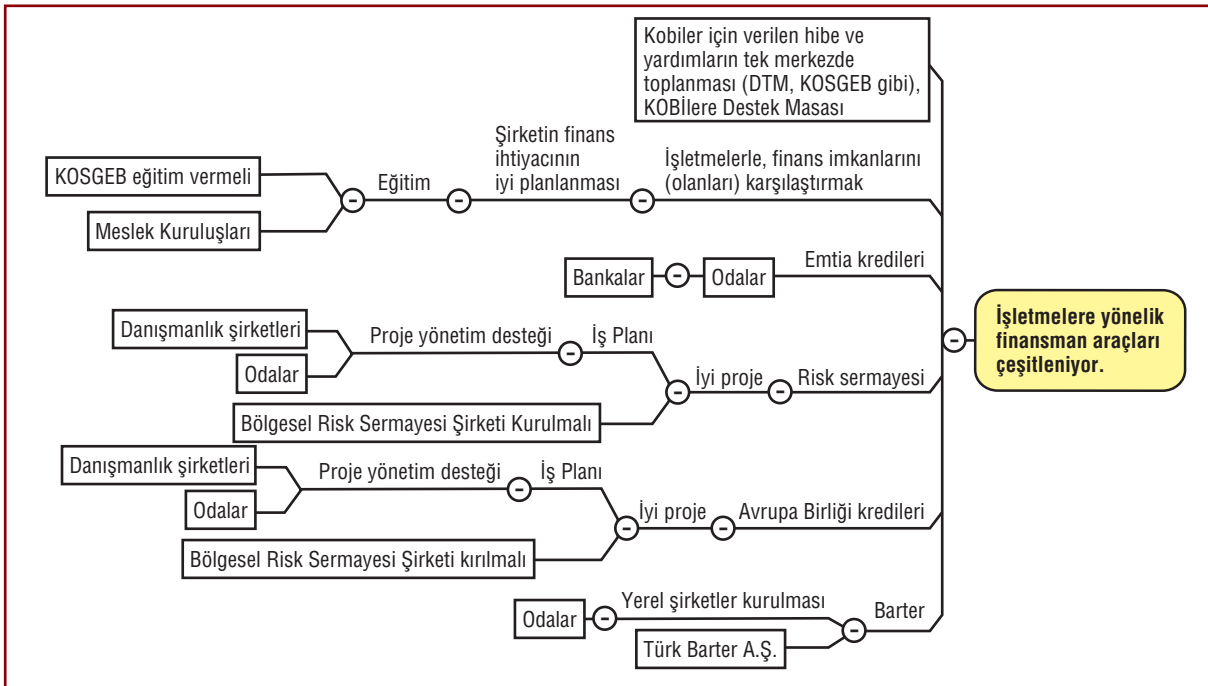
Artan Maliyetler ve Düşük Kar Marjları, Etkin Finansman Yönetimini Zorunlu Kılıyor

Artan maliyetler ve düşük kar marjları, etkin finansman yönetimini zorunlu kılmaktadır.

- Grup 5 tarafından, Kobilerin artan maliyet artışlarının önüne geçebilmeleri için, ortak laboratuvar kullanımına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.
 - KOSGEB ve odaların da desteğiyle, Kobilere yönelik ortak laboratuvarlar kurulması bir görev olarak belirtilmiştir.

İşletmelere Yönelik Finansman Araçları Çeşitleniyor

Finansal yapıda meydana gelen değişimlere bağlı olarak, işletmelere yönelik finansman araçları da çeşitlenmektedir.

■ “Adana işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabette güçlü olmaları için büyüme ihtiyaçları artmaktadır” eğiliminden ortaya çıkan “alternatif finans kaynakları” alt eğilimden doğan görevlerden bir kısmı bu eğilim altında ortaya çıkan görevlerle aynı olmuştur. Bu görevler şunlardır:

- Meslek kuruluşları ve KOSGEB tarafından işletmelere, finans ihtiyaçlarını planlaması konusunda eğitim verilmesi gerekmektedir.
- Odaların ve bankaların ortaklaşa çalışmaları sonucunda, işletmelere emtia kredileri verilmesi gerekmektedir.
- Bölgesel Risk Sermayesi Şirketleri kurularak, tespit edilen iyi projelere risk sermayesi sağlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca bu projelerin Avrupa Birliği Kredilerinden faydalanması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- Danışmanlık şirketleri ve odaların, iş planı hazırlama, proje yönetimi ve Avrupa Birliği Kredilerinden faydalanılması konularında, girişimcilere destek vermesi gerekmektedir.
- Alternatif finansman kaynakları kullanımına yönelik son olarak, odalar tarafından Barter sisteminin yaygınlaştırılması için yeni şirketler kurulmasına ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.

■ KOBİ’ler için verilen hibe ve yardımların DTM, KOSGEB gibi tek merkezde toplanması ve KOBİ’lere destek masası kurulması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

3.3 ADANA’NIN EKONOMİK GELİŞİM GÖREVLERİNİN BELİRLENMESİ

Gruplar, Adana işletmelerini etkileyen eğilimleri ve bu eğilimlerden en etkin biçimde yararlanabilmek için yerine getirmeleri gereken görevleri bu aşamayla birlikte belirlemişlerdir. Grupların ele aldıkları eğilimler ve her bir eğilimin işaret ettiği görevlerin tümünün listesi aşağıda yer almaktadır:

"ADANA İŞLETMELERİNİ ETKİLEYEN EğİLİMLER HARİTASI" GÖREV LİSTESİ	
ADANA TARIM SEKTÖRÜNDE KATMA DEğERİN ÖNEMİ ARTIYOR	
1	Tarım İl Müd. ve ATO, Ziraat Odası, Üniversite çiftçilere yönelik ortak proje gerçekleştirmelidir.
2	Uydu kontrollü ileri tarım teknolojileri uygulamaları başlatılmalıdır. (Müteahit mekanizasyon şirketleri)
3	Mısır, nişasta, yem yağ, etanolde, TMO ve Tarım Bakanlığı'nın planlı üretim ve fiyat istikrarı sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
4	Tarım ve gıda sanayinin reel aktörleri ürün bazlı sektör projeksiyonları hazırlamalıdır.
5	Tarımda çeşitliliğin, kalitenin ve verimin artırılması gereklidir.
6	Ürün konseyleri finansman modeli geliştirilmelidir.
7	İşlenmiş tarım ürünlerinin üretimi teşvik edilmelidir. (DTM)
8	Narenciye, AYTÜB, MEYED, AYMED, Adana İhracatçılar Birliği, TÜSAB bölgesel markalaşma çalışmaları yapılmalıdır.
9	Tarım kurulu oluşturulmalıdır. (ÇÜ, Tarım İl Müd., Üretici örgütler, ATO, ASO, ATB tarafından kurulmalı)
10	İyi tarım uygulaması sertifikası olan çiftçiler desteklenmelidir.
11	DSİ, sulama birlikleri, Ziraat Bankası, özel bankalar modern sulamaya destek vermelidir.
12	Modern tesisat ve ekipman temini desteklenmelidir. (ÇÜ ve Tarım İl Mdr.)
13	Pamuk ürün tanıtım grubu kurulmalıdır.

ADANA VE BÖLGESİNDEKİ GELİŞMELER EĞİTİM, SAĞLIK, ULAŞIM, TİCARET VB. SEKTÖRLERE TALEBİ ARTIYOR

14	İçme suyu dağıtım sistemi (Büyük şehir belediyesi - ASKİ)
15	Kanalizasyon atık su ve yağmur suyunun ayrılması (Büyük şehir belediyesi - ASKİ)
16	Elektrik kaçakları ve kayıpların önlenmesi (TEDAŞ)
17	Bölge ihtiyacına göre hastaneler yapılmalı (Özel Sektör)
18	Öğrenci yurtları yapılmalı (Özel Sektör)
19	Üniversiteler yeni bölümler açmalı (Çukurova Üniversitesi)
20	Kent içi ve kentler arası ulaşım kalitesi artırılmalı (Yerel yönetimler, özel sektör ve yabancı yatırımcılar)
21	Sağlık sektöründe yeni tesisler yapılması için yerli ve yabancı iş adamları davet edilmeli (Valilik, Odalar, Yerli yabancı yatırımcılar)
22	Kongre merkezleri ve fuarcılığın gelişmesi amacıyla tanıtım faaliyetleri düzenlenmeli (Meslek kuruluşları, özel sektör)
23	Adana-Mersin banliyö hattı geliştirilmeli
24	Demiryolu ulaşımı OSB ihtiyaçlarını daha etkin bir biçimde karşılayacak şekilde iyileştirilmeli.
25	Kent içi toplu taşımının geliştirilmesi (Yerel Yönetim, özel sektör)
26	Enerji ihtiyacına yönelik bölge altyapı çalışmalarının bitirilmesi (Yerli ve yabancı sermaye)
27	Ceyhan'ın kentsel gelişim planının yapılması, bölgenin çekim merkezi olması (Yerel yönetim, Sivil toplum, Kalkınma Ajansı)
28	Tersane yeri tahsis için kamu yatırım teşviki

ADANA SANAYİSİNİN GELİŞİM İHTİYACI ARTIYOR

29	Ortak kullanım laboratuvarı kurulması (KOSGEB, ortak girişimciler, sektörel meslek birlikleri, üniversiteler)
30	AB fonlarının işletmelere kazandırılması (Meslek odaları, danışmanlık hizmet alınması)
31	İşletmelerin verimliliklerini artırması
32	Nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi (Çukurova Ün., meslek lisesi, şirket içi eğitimler)
33	Standart belirleme ve standartlara uyum (Şirketler, TSE, meslek odaları)
34	Kurumsallaşmanın sürdürülmesi ve geliştirilmesi (Şirketler)
35	Profesyonel yönetimin sağlanması, şirketin danışmanlık hizmetleri alması
36	Kayıt dışının ortadan kaldırılması (Merkez Bankası)
37	Borsaya açılma ve yabancı ortaklıklar
38	Serbest bölgelerin kurulması
39	Organize sanayi bölgesinin kurulması (Belediyeler, devlet, odalar)
40	Nitelikli elemanın Adana'ya kazandırılması (İŞKUR, meslek lisesi, üniversite)
41	Pazarlama satış birimlerinin, İGEME ile işbirliği içinde dış pazarlarda ofis açmak için çalışmalar yapması
42	Firma yönetimi konusunda firma bilgi becerilerinin artırılmasının sağlanması (Özel eğitim kurumları)
43	Bankaların projeleri değerlendirmesi uygun kredi sağlaması
44	Kalkınma ajansının fizibilite projelerine hibe sağlaması
45	İGEME ve KOSGEB'in fuar teşvikleri vermesi
46	Dış pazarda ofis açmak ve ilgili ülkelerdeki işadamlarıyla ortaklık (İGEME destekleri, işletmeler)
47	Üniversitelerin ve özel eğitim kurumlarının dil sertifika programları düzenlemesi

ADANA'NIN İHRACAT YAPISI DEĞİŞİYOR

48	Dış ticarete çeşit envanterinin hazırlanması (DTM, odalar, yerel yönetim, üniversite)
49	Üniversite sanayi işbirliği ile işletmelerin Ar-Ge yeteneklerinin geliştirilmesi
50	Ortak marka ortak satın alma (SDŞ)
51	Narenciye masası (Valilik, ATO, çiftçi birlikleri)
52	AR-GE üniversite/tarım sanayi işbirliği
53	Nardan biodizel üretimi için Ar-Ge çalışmaları (Adana İGEME, Valilik, yerel yönetim, üniversite, odalar)
54	Tedarikçiyle işbirliği
55	Sektörel birleşmeler
56	İnovatif ürünlerin üretilmesi

FINANSAL YAPI DEĞİŞİYOR

57	Yatırım finansmanı konusunda KOSGEB'in fizibilite eğitimleri vermesi
58	Hesapların etkin tutulması konusunda mali müşavirler odasının eğitim vermesi
59	Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik meslek liselerinin sayısının artırılması
60	Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi (Çukurova Üniversitesi, Adana Meslek Lisesi, Valilik, MEB)
61	Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda odalar tarafından pazar araştırması yapılması
62	Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda Kalkınma Ajansı'nın doğru ürün, doğru yatırım araştırması yapması
63	Teminat yetersizliğinde kredi garanti fonu etkin çalıştırılmalı (Meslek kuruluşları, KOSGEB)
64	Finansman ihtiyacının artması doğrultusunda Merkez Bankası'nın faizleri düşürmesi
65	İşletmelere emtia kredileri verilmesi
66	Bölgesel risk sermayesi şirketleri kurulması (Ticaret Odası)
67	AB kredileri konusunda odalar ve danışmanlık şirketlerinin yatırım yönlendirme desteği sağlaması
68	KOBİ'ler için ortak kullanım laboratuvarları kurulması (Odalar, KOSGEB)
69	Finans ihtiyaçlarının planlanması için KOSGEB ve meslek kuruluşlarının eğitim vermesi
70	KOBİ'lere destek masası kurulmalı
71	Barter sisteminin yaygınlaştırılması için yeni şirketler kurulması

Gruplar, Adana işletmelerini etkileyen eğilimleri değerlendirmişler ve toplam 71 adet görev belirlemişlerdir.

Belirlenen görevlerin tümü gruplara dağıtılmış, her bir gruptan Adana ilinin ekonomik gelişimi için en önemli ve acil olan 3 ya da 4 görevi belirlemeleri istenmiştir.

Grupların seçtikleri görevlerin dağılımı, hangi ana eğilimin altında ifade edildiğine göre incelendiğinde, şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

Adana Tarım Sektöründe Katma Değerin Önemi Artıyor:

- Uydu kontrollü ileri tarım teknolojileri uygulamaları başlatılmalıdır. (Müteahit mekanizasyon şirketleri)
- TMO ve Tarım Bakanlığı'nın mısır, nişasta, yem, yağ, etanol üretiminde planlı üretim ve fiyat istikrarı sağlayacak çalışmalar yapması.
- Tarım gıda sanayinin reel aktörleri ürün bazlı sektör projeksiyonu yapması
- Tarım Kurulu oluşturulmalı (Çukurova Üniversitesi, Tarım İl Mdr.), Üretici örgütler, ATO, ASO, ATB tarafından kurulmalı)

Adana ve Bölgesindeki Gelişmeler Eğitim, Sağlık, Ulaşım, Ticaret vb. Sektörlere Talebi Artırıyor

Σ Enerji ihtiyacına yönelik bölge altyapı çalışmalarının bitirilmesi (Yerli ve yabancı sermaye)

Adana Sanayisinin Gelişim İhtiyacı Artıyor

- Nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi (Çukurova Üniversitesi, Meslek lisesi, şirket içi eğitimler) (2 grup tarafından seçilmiştir)
- Kayıt dışının ortadan kaldırılması (Merkez Bankası)
- Kalkınma ajansının fizibilite projelerine hibe sağlaması

Adana'nın İhracat Yapısı Değişiyor

- Ortak marka, ortak satın alma (Sektörel Dış Ticaret Şirketleri)
- Adana ihracatı geliştirme masası

Finansal Yapı Değişiyor

- Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik meslek liselerinin sayısının artırılması (2 grup tarafından seçilmiştir)
- Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi (Çukurova Üniversitesi, Adana Meslek Lisesi, Valilik, MEB) (2 grup tarafından seçilmiştir)
- Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda Kalkınma Ajansı'nın doğru ürün, doğru yatırım araştırması yapması (2 grup tarafından seçilmiştir)
- Finansman ihtiyacının artması doğrultusunda Merkez Bankası'nın faizleri düşürmesi
- Bölgesel risk sermayesi şirketleri kurulması (Ticaret Odası)

Görevlerin seçildiği ana eğilimler ve seçilen görevlerin yoğunlaşma alanları değerlendirildiğinde “**Adana Gelecek Stratejisi Konferansı**” katılımcılarının Adana ilinin gelişiminde etken olan alanlar doğrultusunda görevler seçtikleri görülmektedir.

Adana ili, tarım ve sanayi gelişme potansiyelinin yüksek olduğu ve bu konularda yoğun çalışma isteyen bir ildir.

Birbirinden farklı olmakla birlikte, seçilen görevlerin alanlarına göre bir değerlendirme yapıldığında Adana ili aktörlerinin Adana ilinin gelecek stratejilerini şu görevlerin gerçekleştirilmesiyle hayata geçirebilecekleri anlaşılmaktadır:

Adana'nın sahip olduğu tarımsal potansiyelden, katma değeri yüksek ürünler üreterek daha fazla yararlanmak, hem iç hem de dış pazardaki fırsatları değerlendirebilmek ve önemli bir ekonomik değer haline getirebilmek için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

1. Adana'nın mevcut tarım ürünlerinin katma değerini artırmaya yönelik olarak, tarımsal alanda meydana gelen teknolojik gelişmelerin ve yeniliklerin takip edilmesi ve uydu kontrollü ileri tarım teknolojilerinin uygulamaya alınması gerekmektedir.
2. Adana'nın iç ve dış pazarlarda sahip olduğu tarımsal etkinliğinin ve tarım ürünlerinin çeşitliliğinin artırılması için periyodik olarak ürün bazlı sektör projeksiyonlarının yapılması gerekmektedir.

Adana ve bölgesindeki gelişmeler sonucunda, Adana'nın geleceği ile ilgili potansiyel yatırım alanlarına yönelik altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir.

1. Adana'nın potansiyel yatırım alanlarından olan enerji sektörünün de yapılacak yerli ve yabancı yatırımların desteklenmesi, rafineri ve entegre petrokimya tesisi kurulması için enerji altyapı çalışmalarının tamamlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Adana sanayi işletmelerinin küresel gelişmelere, yurtiçi ve yurtdışı pazarlardaki artan rekabet koşullarına uyum sağlayabilmeleri ve etkinliklerini artırebilmeleri için nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine ve fizibilite projelerinde hibe desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.

1. Adana işletmelerinde ihtiyaç duyulan işgücü niteliklerinin sektör bazında tespit edilerek, hem mevcut işgücünün niteliklerin geliştirilmesine hem de gereken işgücünün temin edilmesine yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir.
2. Adana işletmelerinin gelecekteki yatırımlarını doğru bir şekilde yönlendirebilmeleri ve gerekli finansal destekleri sağlayabilmeleri için fizibilite projeleri konusunda eğitim ve hibe desteği sağlanması konusunda projeler geliştirilmelidir.

Adana'nın dış ticaretinin, katma değerli ürünler yaratılarak artırılması ve komşu ülkelerin sahip olduğu potansiyelden yararlanılması için, işletmelerin büyüme ve gelişme sürecinde desteklenmesi gerekmektedir.

1. Dış ticaret firmalarının, artan rekabet ortamında hammadde maliyetlerini düşürmeye yönelik olarak, ortak marka ve ortak satın alma yoluna gitmeleri gerekmektedir.
2. Dış ticarete ihraç potansiyeli olan ürün evtanterlerinin çıkarılmasına ve işletmelerin yeni pazarlara girişte desteklenmesine yönelik olarak Adana İhracatı Geliştirme Masası kurulması gerekmektedir.

Adana işletmelerinin, değişen finansal yapıya uyum sağlayabilmeleri için alternatif finansman kaynaklarının artırılması ve işletme sermayelerinin doğru yönlendirilmesi gerekmektedir.

1. Adana işletmelerinin yurtiçi ve yurtdışı rekabette güçlü olmaları için büyüme gereksinimlerinin bir sonucu olarak, nitelikli insan kaynağına duyulan ihtiyaç artmaktadır. İşletmelerin büyüme döneminde ihtiyaç duydukları nitelikli işgücünün karşılanmasına yönelik olarak gerekli çalışmaların planlanması ve hayata geçirilmesi gerekmektedir.
2. İşletmelerde etkin finansman yönetiminin gerçekleştirilebilmesi için işletme sermayelerinin doğru ürün ve doğru yatırımlara yönlendirilmesine yönelik Kalkınma Ajansı'nın çalışmalarına ihtiyaç duyulmaktadır.
3. Adana işletmelerinin büyümeleri ve gelişmeleri için gerekli olan finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik, bölgesel risk sermayesi şirketleri kurularak, alternatif finansman kaynaklarının çeşitlendirilmesine katkı sağlanması gerekmektedir.

3.4 ADANA'NIN 2-5 YILLIK EKONOMİK GELİŞİM HEDEFLERİ

“Adana Gelecek Stratejisi Konferansı”nın son bölümü, Adana'nın kısa ve orta vadeli gelişim hedeflerinin belirlenmesidir.

Katılımcılar grup çalışması bazında, Adana ilinin gelecek stratejilerini oluştururken temel olacak görevleri yerine getirebilmek için kısa ve orta vadede hangi hedeflere ulaşılması gerektiğini bu bölümde tespit etmişlerdir.

Görevlerin yoğunlaştığı alanlarda, grupların söz konusu görevlerle ilgili ortaya koydukları kısa ve orta vadeli (2 - 5 yıllık) hedefler aşağıdaki yer almaktadır:

Adana'nın sahip olduğu tarımsal potansiyelden, katma değeri yüksek ürünler üreterek daha fazla yararlanmak, hem iç hem de dış pazardaki fırsatları değerlendirilebilmek ve önemli bir ekonomik değer haline getirebilmek için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

GÖREV	2 YILLIK HEDEF	5 YILLIK HEDEF
Tarım kurulu oluşturulmalı	Tarım kurulu 3 ayda kurulmalı. Aylık Toplantı yapılmalı Kurum başkanlarının, kurumların, sekreteryanın ihtiyacı üzerinden sürekli bilgi alışverişi sağlanmalı	Birbiri ile iletişim, etkileşim içinde bilgi paylaşan üretici, sanayi, kamu, üniversite örgütleri ortak karar alabilen bir yapıya dönüştürmek
Tarım gıda sanayinin reel aktörleri ürün bazlı sektör projeksiyonu yapabilmeli	Ürün konseyleri ilgili ürün paydaşlarını bir araya getirerek, sağlıklı bilgi alışverişini sağlayabilecek bir platforma 1 yılda dönüşmek	Ürün bazında üretimden tüketime, ihracat, ithalat, tüm pazar, üretim, teknoloji bilgilerine sahip; bu bilgileri tüm konsey üyeleri ile online mobil teknolojiler ile üyelerine ulaştırılan bir örgüte dönüşmek
Uydu kontrollü ileri tarım teknolojileri uygulama	Uydu teknolojileri, int. ve mobil teknolojileri üreten kurumların ilgilerini tarım ve gıda sektörüne yönlendirmek. Özel Sektör müteahhit firmaların ortaya çıkmasını sağlamak (1 yıl)	Türk tarım ve gıda ürünlerine üretimden tüketim sürecinde, mobil izlenebilirlik alt yapısına 5 yılda kavuşturmak
Mısır, nişasta, yem yağ, etanol, TMO ve Tarım Bakanlığı planlı üretim fiyat istikrarı sağlayacak	Zamansız gereksiz tarım ürünleri ithalatı ile iç piyasa dengesinin bozulmasının önüne 1 yılda geçmek	Gıda ithalat rakamlarının azalıp gıda ihracatının yükselmesi

Adana ve bölgesindeki gelişmeler sonucunda, Adana'nın geleceği ile ilgili potansiyel yatırım alanlarına yönelik altyapı ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir.

GÖREV	2 YILLIK HEDEF	5 YILLIK HEDEF
Enerji ihtiyacına yönelik bölge altyapı çalışmalarının bitirilmesi	Bölge aktörlerinin enerji ve petrol tesislerine yönelik Ceyhan gelişim planının hazırlanarak bölge vizyonunun belirlenmesi Liman-tersane yatırımlarının teşviki	Petrol borsası çalışmalarının sürdürülmesi Enerji bölgesi vizyonundan hareketle lojistik ağ (merkez) desteklenmesi (petrokimya ürünleri temelinde)

Adana sanayi işletmelerinin küresel gelişmelere, yurtiçi ve yurtdışı pazarlardaki artan rekabet koşullarına uyum sağlayabilmeleri ve etkinliklerini artırbilmeleri için nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesine ve fizibilite projelerinde hibe desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.

GÖREV	2 YILLIK HEDEF	5 YILLIK HEDEF
Kayıt dışının ortadan kaldırılması	Vergi oranlarının düşürülerek kayıt dışının önüne geçilmesi	Kayıt dışının %70 lerden %30 lara düşürülmesi
Kalkınma ajansının fi-zibilite projelerine hibe sağlaması	Proje hazırlığı konusunda eğitim Hazırlanan projelere hibe desteği	500 milyon YTL hibe projelerine destek sağlanması
Nitelikli işgücü ihtiya-cının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi / Nite-likli insan kaynağı ye-tiştirilmesi	Kurslar düzenlenmesi İşletme stajlarının yaygınlaşması Üniversite - Teknik Okul - Sanayi iletişiminin artırılması Meslek lisesi branşlarının bölgenin ihtiyaç ve potansiyel sektörlerine göre güncellenmesi Enerji ve sağlık sektörüne yüksek lisanslı meslek yüksekokulları Staj programlarının etkinleştirilmesi (denetimi)	İşletme ihtiyaçlarının tespit edile-rek, mesleki eğitim müfredatının düzenlenmesi Uluslararası ortak eğitim programı Lisans ve lisansüstü program ek-lenmesi

Adana'nın dış ticaretinin, katma değerli ürünler yaratılarak artırılması ve komşu ülkelerin sahip olduğu potansiyelden yararlanılması için, işletmelerin büyüme ve gelişme sürecinde desteklenmesi gerekmektedir.

GÖREV	2 YILLIK HEDEF	5 YILLIK HEDEF
Ortak marka ortak sa-tın alma	İhraç potansiyeli olan, işlenmiş katma değeri yüksek tarım ürünlerinin ihracatını hedeflemiş, güçlü sermayesi, profesyonel yöneticilerin yönettiği sektörel dış ticaret firması kurup, Adana markası oluşturmak	10 değişik üründe markalı ihracat yapan ve yılda 50-500 milyon \$ ihracat yapmak
Adana İhracatı Geliş-tirme Masası	Masa, ihraç potansiyeli olan (sanayi ve tarım ürünlerinin) envanterini çıkarmalıdır ve bunu web sayfasında yayınlamalıdır	Hiç ihracat yapmamış 200 firmaya ihracat yaptırmış olma
Nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi	Adana'da sanayi, tarım, hizmet sektörlerinin hangi nitelikte eleman ihtiyacı olduğunun envanterinin çıkarılması, eğitim ve fonların bu yönde yönlendirilmesi, fon yaratılması	Bu fonlarla seçilmiş konular hakkında 10 bilim adamının yurtdışında ihracata yönelik eğitimi yılda 1000 nitelikli eleman yetiştirilmesi

Adana işletmelerinin, değişen finansal yapıya uyum sağlayabilmeleri için alternatif finansman kaynaklarının artırılması ve işletme sermayelerinin doğru yönlendirilmesi gerekmektedir.

GÖREV	2 YILLIK HEDEF	5 YILLIK HEDEF
Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik meslek liselerinin sayısının artırılması ve nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi	Bölgemizde gelişen enerji, petrokimya, kimya, makine alanlarında istihdam edilmek üzere usta ve teknisyen ihtiyacının giderilmesi	Yüksek öğretim görmüş planlamacı ve mühendislerin yetiştirilmesi
Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda Kalkınma Odası'nın doğru ürün, doğru yatırım araştırması yapması	Görev alanlarının daraltılarak, oluşturmada STK ların daha etkin bir şekilde dahil edilmesi sağlanmalı Yatırımcıya yön verecek fizibilite çalışması yapar hale gelmeli (Sebze, meyve, tahıllar, enerji, hayvancılık, tarıma dayalı endüstri, makine, tarıma dayalı endüstri, hizmet, turizm sektörü ile ilgili 24 adet fizibilite + fizibilite finansman desteği) İlgili kurum ve kuruluşlara (STK) iç ve dış pazara dönük veritabanlarının oluşturulması Bilgilerin güncel tutularak K.A.Koordinasyonunda kullanıcılara ücretsiz sunulması	150 adet fizibilite yapılmış, %30 hayata geçmiş proje Kalkınma Ajansı bölgede proje üretme kapasitesini geliştirmesi Doğru ürün yatırımlarının markalaşma yönünde sağladığı avantajın değerlendirilmesi
Bölgesel risk sermayesi şirketleri kurulması	5 adet yatırıma destek vermiş olması Bölgesel proje yarışması Şirket sermayesi (en az 1.000.000 YTL)	Sermaye 10.000.000 YTL 20 adet şirkete sermaye vermiş

4. GÖRÜŞ ve TESPİTLER

5 Aralık 2007 tarihinde gerçekleştirilen “Adana Gelecek Stratejisi Konferansı” boyunca yürütülen çalışmanın tüm akışı şu soruları cevaplayabilmek amacıyla oluşturulmuştur:

- Adana ilinin sahip olduğu, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirirken yararlanacağımız güçlü yönlerimiz nelerdir?
- Adana ilinin sahip olduğu, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirirken bizi zorlayacak; güçlendirmemiz gereken zayıf yönlerimiz nelerdir?
- Adana ilinin karşısında, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirerek ulaşacağımız hangi fırsatlar bulunmaktadır?
- Adana ilinin karşısında, ekonomik gelişim görevlerini yerine getirerek bertaraf edebileceğimiz hangi tehditler bulunmaktadır?
- Adana ilini etkileyen yerel, ulusal ya da uluslararası bazda ne tür değişim ve gelişimler olmaktadır, bunlar Adana ilini etkileyen ne tür gelişmeleri doğurmaktadır? Adana ili, bu gelişmeleri ekonomik gelişim adına kullanabilmek için ne tür görevleri yerine getirmelidir? Bu görevleri ilde kim üstlenmelidir?
- Adana ilinin bu gelişim görevlerini yerine getirmek için kısa ve orta vadede ulaşması gereken hangi noktalar bulunmaktadır?

Katılımcıların tüm bu sorulara grup çalışması kapsamında kendi bilgi ve deneyimlerine dayanarak verdikleri cevaplar her bir bölümde değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmanın tümü ve elde edilen tüm çıktılar bir araya getirilerek incelendiğinde ise şu tespit ve görüşlere ulaşılmaktadır:

TARIMDA ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

- Adana ili mevcut tarımsal potansiyelini ortaya çıkarmak hem iç hem de dış pazarda fırsatları yakalamak için tarım ürünleri kurullarının oluşturulması gerekmektedir.
- Adana ili tarımdan elde ettiği geliri artırmak için katma değeri yüksek ürünlerin artırılması bu doğrultuda tarım ürünlerini işleyecek entegre tesislerin kurulması gerekmektedir.
- Tarımsal ekonominin güçlü olduğu Adana ili için ihracat rakamlarına bakıldığında “hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar” grubuna giren ürünlerin 2005-2006 yılları döneminde %70 oranında düştüğü gözlenmektedir. Bu kapsamda tarım sektörünün girdi sağladığı gıda sanayi kapsamındaki gelişmelerin de ele alınarak, Adana ekonomisine olumsuz etkilerinin önceden önlenmesine yönelik çalışmaların planlanması gerekmektedir.
- Adana'nın gerek iç pazar gerekse dış pazarda etkinliğinin artırılması için sürekli olarak tarım ürünlerinin çeşitliliğinin artırılması ve periyodik olarak ürün bazlı projeksiyonların yapılması gerekmektedir.

DIŞ TİCARETTE ETKİNLİĞİN ARTIRILMASI

- Adana ihracat etkinliğinin artması ihtiyacı, işletmelerin katma değeri yüksek ve rekabet edebilir ürünler üretmesi gerekliliğini de beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda, işletmelerin Ar-Ge yeteneklerini geliştirmeleri ve katma değerli ürünleri yönlendirilmeleri için üniversite- sanayi işbirliğinin güçlendirilerek gelişmiş Ar-Ge yeteneğine sahip bir sanayi yapısının hedeflenmesi gerekmektedir.
- Ayrıca, Adana'nın sahip olduğu yüksek tarım potansiyelinin, ihracatta da etkin olarak kullanılması için tarım-sanayi- üniversite iŐbirliĐine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu işbirliği ile öncelikle tarımsal işletmelerin yenilikçi uygulamalara adaptasyon yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir. Diğer yandan tarımsal çıktıların işlenerek, yüksek katma değerli ürünler olarak pazara sunulması için gerekli gelişim çabasının desteklenmesi gereklidir.
- Diğer alanlarda olduğu gibi diŐ ticarete de nitelikli insan kaynağına olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Bu konuda hem sahip olunan mevcut insan kaynağının teknik ve kiŐisel becerilerinin geliştirilmesine hem de ihtiyaç duyulan yeni nitelikli işgücünün yetiştirilmesine yönelik çalışmaların planlanması gerekmektedir.
- Adana ili diŐ ticaretini geliştirmek amacıyla ihracat masasının kurulması ve potansiyel ihraç ürünlerinin envanterinin çıkarılması gerekmektedir. Ancak işletmelerin öncelikle kendi yapıları içinde etkin bir diŐ ticaret sistemini kurmaları gerekmektedir. Buna yönelik her türlü işletme kapasitesini artırıcı yapılanma ve eğitim faaliyeti Adana ilinde diŐ ticaretin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

İŞLETMELERİN ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI

- Adana işletmelerinin yurt içi ve yurt diŐi pazarlarda rekabet edebilirliğinin artmasını sağlamak amacı ile işletmelerin yapısının incelenmesi ve gelişim alanlarının belirlenerek, yönlendirme yapılması gerekmektedir.
- İŞletmelerin etkinliğinin artırılması amacı ile nitelikli iş gücüne ihtiyaç vardır. Ülkemizde gelişim çabası veren tüm illerde nitelikli işgücü öncelikli sorunlar arasındadır. Bu kapsamda Adana dışında eğitim alanların tekrar ile kazandırılmasına yönelik eğitim destek modelleri yanında, meslek kursları, üniversiteye bağlı meslek yüksek okulları ve meslek liseleri ile Adana'nın gelişim ihtiyaçlarına paralel işgücü yetiştirme uygulamalarının ivedilikle geliştirilmesi zorunludur.
- İŞletmelerin rekabet avantajlarını yitirmemesi için, kayıt diŐi çalışan firmaların sıkı denetime tabi tutulması ve rekabet kurallarına uymalarının sağlanması gerekmektedir.
- İŞletmeler, Kalkınma Ajansı ve Üniversite arasında koordinasyon sağlanarak, rekabete yönelik verimlilik düzeyini artırmak amacıyla, işletmeler arası ortak faaliyetler, (kümelenme, ortak tesisler vb.) teşvik edilmelidir.
- İŞletme ömürlerinin uzatılması için aile Şirketlerinde kurumsallaşma ve ikinci/üçüncü kuşağın Adana işletmelerinde etkinliğinin artırılmasına yönelik projelerin gerçekteŐtirilmesi gerekmektedir.

ALTYAPININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI

- Adana ili gelecek dönem yatırım alanlarının etkinliğinin artırılması için öncelikle gelişen enerji yatırım bölgelerinde ve ulaşım altyapısında planlama ve geliştirme faaliyetlerine ihtiyaç vardır.
- Enerji üssü konumuna gelen Adana'nın bu sektöre odaklı stratejik gelişim planının oluşturulması ve bu doğrultuda altyapı gereksinimlerinin gerçekteŐtirilmesi gerekmektedir.
- BTC boru hattı kapsamında Adana ekonomisine katkıyı artırmak amacıyla liman-tersane yatırımlarının desteklenmesi gerekmektedir.

5. “ADANA GELECEK STRATEJİSİ KONFERANSI” GRUP ÇIKTILARI

5.1 “ADANA’NIN GZFT ANALİZİ” UYGULAMASI

GRUP:1

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Doğal koşullar. Dünyadaki en önemli 3 ovadan biri (540.000 hektar)• Ulaşım altyapısı. (Havaalanı, otoyol, liman, demiryolu)• Sulama potansiyelinin yüksekliği• Sanayi kültürü geçmişi• Çukurova Üniversitesi• Sağlık altyapısı• Doğu-Batı ekseninde stratejik bölge• Enerji nakil hattında olması• Turizm potansiyeli• Organize Sanayi Bölgesi• Fuar altyapısına sahip• Genç nüfus• Kozmopolit insan yapısı• Tarihi eser yapısındaki zenginlik• 2.5 milyar USD sermaye olması• Balıkçılık, mevcut dalyanlar• Ticaret Odası AB Masası• ABD Konsoloslugu, Fahri Konsoloslar• Kalkınma ajansı	• Heyecan ve ümit yok• Tarım işletmeleri KOBİ olarak algılanmıyor• Katma değer yaratmada eksiklik• Aşırı göç• Liderlerin işbirliği yok• Terör tehdidi• Kalifiye eleman eksikliği• Kurumsal işbirliği zayıf (Kamu, özel sektör, odalar, yerel yönetim, üniversite)• Teşvik kapsamı içinde yok• Üretici örgütlerin finans gücü• Nitelikli dış göç, niteliksiz iç göç• Sermaye kaçıışı• Ankara siyasetinde etkin olamama. Bakan yok• Turizm potansiyelinin değerlendirilememesi• Kötü beton kentleşme• Metro inşaatının bitmemesi• Master plan• Makro sektörel planlama yok• İcra makamları iş değil, şikayetlerimizi bize anlatıyor• Ulusal medyada yer alma biçimi negatif olması• Tarıma dayalı sanayinin az gelişmesi• Katılımcı değil şikayetçi insan profili• Kalkınma ajansının yaşadığı sorunlar
FIRSATLAR	TEHDİTLER
• İhracat• Yükselen enerji maliyeti (Güneş, rüzgar, tarımsal enerji)• Toprak, su, iklim, yaş sebze meyve üretim üssü olabilir• AB fon ve projeleri; Bunu hazırlayabilecek akademik kadro• Kurumsal işbirliği• Ortadoğu'ya yakın olmaktan doğan ihracat fırsatları• Tarımsal sulamada verilen krediler• "Ziraat bankasının sektöre dönüşü; Özel bankaların• Gıda ve tarım sektörüne olan yeni ilgisi"• Çin• Turizm• Kalkınma ajansı	• İthalat (tarım)• Ürün odaklı üretim teşvikleri yok• Proje hazırlama alışkanlığı yok• "Bio yakıt ile ilgili mevzuatların taraflı eksik yayınlaşmasını engeller biçimde çıkması"• Deprem kuşağı , kap-kaç, hırsızlık artışı• Kurumsal işbirliği yapamamak• Ortadoğu'daki savaş ortamı• Çin• Turizm için bölgesel işbirliğinin olmaması• Kalkınma ajansı

GRUP:2

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• İklimsel avantaj • Lojistik avantaj • Yaşam koşulları ekonomik • Doğal Kaynaklar (su, toprak) • Nüfus artışı ve göç (Pazar büyümesi) • Verimli tarımsal arazi • Av turizmi potansiyeli var • Ortadoğu sağlık merkezi potansiyeli olması • BTC'nin bölgeye katkısı • Uluslararası kongre düzenleme potansiyeli var • Sınır ticareti avantajı • Türkiye'nin en köklü üniversitelerinden birine sahip olması • 2 baraj gölüne sahip olması	• Eğitimli nüfusun kaçıışı • Vasıfsız göç • Sermaye göçü • Uluslararası direkt uçuş bağlantılarının olmaması • Pozantı-Ulukışla otoyolunun bitirilememesi • Sivil toplum örgütlerinin ve odaların koordinasyon eksikliği • Sağlık turizmi potansiyelin kullanılamaması • Tarım arazilerinin miras yoluyla paylaşılması • Doğalgazın konutlara ulaşmaması • Alternatif tarımın uygulanmaması, ürün çeşitliliği yok • Tarım politikalarının yetersizliği • Yarım kalmış yatırımların bitirilememesi • Uzun yıllardır Adana'dan yatırımcı bir bakanın olmaması • Av turizmi potansiyeli kullanılmıyor • Uluslararası kongre salonu otel yetersizliği
FIRSATLAR	TEHDİTLER
•	•

Grup 2

GRUP:3

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Enerji ağı düğüm noktası• Coğrafi konum• Organize bölgeler (OSB, KSS, Teknopark, İŞ-GEM)• Üniversite• Enerji ticaretinde merkez• Sanayi tecrübesi• Tarıma dayalı sanayide liderlik potansiyeli• Liman - tersane serbest bölge• Ulaşım• Tarihi İpekyolu• Tarım sektörü (Tarıma elverişli alanların varlığı)• Sermaye yapısı• Yetiştirilmiş insan gücü• Spor, sağlık ve turizm potansiyeli için bölgede merkez pozisyon• Suriye serbest ticaret anlaşması• Çukurova Elektrik gibi çok ortaklı bir kurum oluşturabilme kültürüne sahip olması• Sağlık yatırım potansiyeli• Doğalgaz yatırımları• Demografik yapı	• Göç (İç göç, dış göç)• Tarımda bölünmüş mülkiyet• Niteliksiz işgücü• Sermaye göçü• Belediye ve odaların gereği gibi görev yapmaması• İşbirliği kültürünün eksikliği• Akil heyetin yönetimde olmaması• Adana lobi platformu yok• İşsizlik (%16)• Teşvik ve destekleme politikalarında isabetsizlik. Bu kapsamda Çukurova gelişim planı olmaması• Vatandaşlık bilinci• Kentlilik (Kentsel farkındalık) bilinci az
FIRSATLAR	TEHDİTLER
• Enerji koridorunda bulunması• Enerji yatırımları• GAP'ın çıkış kapısı• Bölgesel cazibe merkezi• Nitelikli göç (lobi için oluşturulacak bir platform)• Kalkınma ajansının kurulması• Küresel ekonominin yeni yatırım alanları arayışında olması• Bireysel kaynakların finans kurumlarında fazlalığı (2,5 milyar \$)• Ortadoğu pazarındaki sermayenin cezbedilme potansiyeli• Nüfus yapıcı• İncirlik üssü (Irakla iş bağlantıları)• Küresel iklim değişimi• AB üyeliği süreci	• Ceyhan ve Yumurtalık coğrafi olarak Adana'dan çıkarılması ihtimali• Teşvikle desteklenen çevre illeri• Sektörel politika yetersizliği• Finans kurumlarının bölgeyi yanlış değerlendirmesi ve ucuz• Uzun vadeli kaynak aktarmaması• Ortadoğu pazarının istikrarsız yapısı• Nüfus yapısı• İncirlik üssü (terör algısı)• Tarım alanlarının kimyasal kullanımı nedeniyle kirlenmesi• Küresel iklim değişimi - Tarım alanlarının bilinçsiz sulanması

GRUP:4

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Sanayi kültürü ve altyapısı • Lojistik avantajı • Ulaşım ve iletişim • İklim ve coğrafi avantajlar • Yatırım maliyetlerinin uygunluğu • Eğitim düzeyinin yüksekliği • Çukurova üniversitesi • Jeopolitik ve stratejik konumu • Güçlü bireysel sermayenin olması • Şehrin sosyo kültürel yapısının iyi olması • Verimli toprakların çokluğu • Tarım enerji ve turizm potansiyeli • Ortadoğu, Afrika ve Asya pazarına yakınlık • Kurumsal etik değerler	• Sanayi kültürü ve altyapısı • Lojistik avantajı • Ulaşım ve iletişim • İklim ve coğrafi avantajlar • Yatırım maliyetlerinin uygunluğu • Eğitim düzeyinin yüksekliği • Çukurova üniversitesi • Jeopolitik ve stratejik konumu • Güçlü bireysel sermayenin olması • Şehrin sosyo kültürel yapısının iyi olması • Verimli toprakların çokluğu • Tarım enerji ve turizm potansiyeli • Ortadoğu, Afrika ve Asya pazarına yakınlık • Kurumsal etik değerler
FIRSATLAR	TEHDİTLER
• Küresel ısınma • Güneş enerjisi kullanım potansiyeli • Tarım ürünlerine talebin artışı • BTC boru hattı • Tersane • Çukurova kalkınma ajansı • Dünyadaki organik tarıma ilgi • Organize tarım bölgesi • Enerji koridorunun bitiş bölgesi olması • Uluslar arası sermayenin bölgeye ilgisi • İklimi dolayısıyla fuar ve kongre merkezi olabilmesi • Lisanslı depoculuk ve uluslar arası tahıl borsası • Potansiyele rağmen yatırım eksikliği • Avrupa Birliği	• Çevre illerle haksız rekabet • Büyük işletmelerin yerel işletmeciler üzerinde baskısı • İş göçünün olumsuz etkilerinin gösterilememesi • Ortadoğu'daki karışıklık • Aşırı gübreleme ve kimyasal kullanımı sonucu toprakların çoraklaşma tehlikesi • Cari açık • Yanlış teşvik

Grup 4

GRUP:5

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Yetmiş eleman• Lojistik konumu• İklim• Doğal koşullar ve kaynaklar• Bölgenin metropol şehri• Sanayi bölgeler (ihtisaslaşmış) olması• Değişim isteğinin güçlü olması• Adana'lı olmak kültürünü geleceğe bakmakta cesaret vermesi ve cesur olması• Genç nüfusun yaşaması için müsait yaşam eğitim yaşam alanı ve sosyal hoşgörünün güçlü olarak var olması (Çevre iller mukayeseyle)	• Dış ticaret lojistik• Lojistik firması az ve takibi zor• Firma ölçekleri küçük• Birleşme kültürü yok. Kanunlar buna uygun değil.• Mevzuat ve yerel yönetimlerde yeterli heyecan olmaması• Toprak alanlarının küçük alanlar olması• Yetmiş ara eleman• Müteşebbis heyecanının azlığı• Planlanmamış üretim konuları ve çeşitliliğin eksik tespiti• Akredite olmuş laboratuvar eksikliği• Çarpık kentleşme• Üniversitenin toplum liderliğinin yetersiz olması• Yetmiş eleman (Düşük kalite)
FIRSATLAR	TEHDİTLER
• Sanayi şehri ve yatırım yapılacak konum açısından en yakın konumda olması• Dünya gıda ihtiyacının sürekli artıyor olması• Bölgedeki su varlığı• Çevre kentlerin zenginliklerinin Adana'ya cazibe merkezi olarak akması• Gelişmiş komşular (Suriye-Irak)• Büyük Ortadoğu Projesi• Genç nüfusun varlığı• Rekabet edilebilir tekstil konusunda bilgi birikiminin olması• Küresel ısınma• Su kaynaklarının zengin olması• Enerji geçiş üssü olmamız• Dünya tarım ve maden ürünleri fiyatlarının artması• Organik tarımın popülerleşmesi, talep görmesi• TEB'in Kobi programına Adana'yı eklemesi	• İklim değişikliği (Küresel ısınma)• Zenginiz derken geride kalırmıyız• Hükümet politikaları (Yatırım planlaması-Teşvikler)• Büyük Ortadoğu Projesi (Irak-İncirlik-ABD)• Adana'ya niteliksiz göç• Tekstil - Çin ve diğer ülkeler tehdidi• "Küresel ısınma (Kuraklık)• Tarıma olumsuz etkileri• Yaşama olumsuz etkileri• Komşu illerin teşvik alması, bizim alamamamız• Dünya ticaretinde koruma duvarlarının indirilmesi• Ekolojik yapının bozulması, çevre kirliliği• Tarım ve sanayi politikalarındaki istikrarsızlık• Eğitim politikalarımızın belirlenememesi• Girdi maliyetlerinin artması• ABD'nin İran ve Suriye'ye hareket yapma olasılığı• Komşu ülke ilişkilerinde sıkıntılar

Grup 5

GRUP:6

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Toprak rantının yüksek olması • Köklü sanayi kültürü • Sermaye tarım kökenli • Yatırım için cazip il • Nüfus büyüklüğü • Verimli tarım • Sanayiye elverişli alan • Ucuz işgücü • Sosyal yaşam kültürü • Geçmişe dönük zenginlik kültürü • Kalkınma ajansı • Ulaşım kolaylığı • Bakü Tiflis Ceyhan projesi • Üniversite • Fuar • İnsanlardaki liderlik vasfı • Su potansiyeli • İhracata yönelik üretimin çok olması - uygun kalitede üretim • Sermaye birikimi çok • Organize sanayi bölgesi • Gıda konusunda marka (Kebap-şalgam) • Teknopark varlığı	• Toprak rantının güçlü olması • Girişimciliğin yetersiz olması • İşletmelerin çok küçük olması • KOBİ'ler için finansman ihtiyacı • Moral ve motivasyon eksikliği • Bilgi paylaşmıyor • STK'larla birlikte proje üretilmemesi • Bankaların şubelerin Gn. Mdr.'lere ulaşılama-maması. Bölge Müdürlüklerinin güçsüz olması • Vergi denetimleri • Nitelikli eleman eksikliği • Markalaşma zayıf • Şehir içi taşıma eksikliği • Sulanamayan arazi • Kalitesiz göç alması kalitesiz insan kaynağına neden oluyor • Tarım işletmeleri küçük • Tarım alanlarının sanayiye açılması • Turizm master planı yok • Lider eksikliği • Gençliğimizi kaybediyoruz • Üniversitenin sanayi ve tarım yeterli destek vermemesi • Dağınık oda ve Siad'lar • Geçmişte hükümetlerin destek vermemesi
FIRSATLAR	TEHDİTLER
• B-T-Ceyhan hattı • Yumurtalık serbest bölgesi • "Enerji-Endüstri Bölg. Varlığı yatırım potansiyeli yaratması" • Kalkınma ajansının şehrimizde oluşturulması • Su ürünleri, hayvancılık, seracılık potansiyelinin yüksekliği • Tarım ürünlerinin dünyada gittikçe değer kazanması • AB projeleri ve hibe programları • Tarihi ve doğa turizm potansiyeli • Adana dışına gitmiş Adana sermayesi	• Yüksek maliyetlerin tarımsal üretime rekabet baskısı • Deprem kuşağı üstünde olması • Nitelsiz göçün yerleşmesi • İklim değişikliği - Global ısınma • Uygulamalı eğitim politikasının yetersizliği • Teşvik politikaları • Ceyhan'ın il olma tehdidi • Sanayi ve tarımda master planlarının olmaması • Artan trafik yoğunluğu • Sanayi'de altyapı eksikliği • Ortadoğu ülkelerine yakınlık (Siyasi istikrarsızlıktan dolayı)

Grup 6

5.2 “ADANA EKONOMİSİNİN 2 - 5 YILLIK GELİŞİM HEDEFLERİ” UYGULAMASI

GRUP 1						
Eğilimlerin Gerekirdiği Görevler	Görevlerin Gerçekleşmesini Kolaylaştıran Güçlü Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesini Zorlaştıran Zayıf Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Elde Edilecek Fırsatlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Bertaraf Edilecek Tehditler	2 Yıllık Hedefler	5 Yıllık Hedefler
Tarım kurulu oluşturulmalı	Rekabetin artması, Üretici örgütlerinin bu yöndeki arzusu	Kurumsal işbirliği kültürü zayıf Başkan egoları Kendi kurumunu koruma güdüsü	Kaynakların verimli kullanılması Konunun gerçek sahiplerinin karar mekanizmalarında yer alması	Kurumlar arası süreç parçalanmasının önüne geçmek	Tarım kurulu 3 ayda kurulmalı Aylık Toplantı yapılmalı Kurum başkanlarının, kurmaylarının, sekreteryanın ihtiyacı üzerinden sürekli bilgi alışverişi sağlanmalı	Birbiri ile iletişim, etkileşim içinde bilgi paylaşan üretici, sanyai, kamu, üniversite örgütleri ortak karar alabilen bir yapıya dönüştürmek
Tarım gıda sanayinin reel aktörleri ürün bazlı sektör projeksiyonu yapabilmeli	Ürün konseylerinin artık kurulmasının şart olduğu bilincinin oluşması			Ürün bazında yanlış envanterlerin ortadan kalkması	Ürün konseyleri ilgili ürün paydaşlarını bir araya getirerek, sağlıklı bilgi alışverişini sağlayabilecek bir platforma 1 yılda dönmek	Ürün bazında üretimden tüketime, ihracat, ithalat, tüm pazar, üretim, teknoloji bilgilerine sahip; bu bilgileri tüm konsey üyeleri ile online mobil teknolojiler ile üyelerine ulaştıran bir örgüte dönmek
Uydu kontrollü ileri tarım teknolojileri uygulama	Türkcell ve Türk Telekom ve Türkiye'nin sahip olduğu bilişim şirketlerinin varlığı	Donanım, yazılım, kamu, üretici, üniversite, askeriye gibi bu dönüşümde farklı yapıda birçok kurumun iş birliğine ve bilgi paylaşımına ihtiyaç duyulması			Uydu teknolojileri, int. Ve mobil teknolojileri üreten kurumların ilgilerini tarım ve gıda sektörüne yönlendirmek Özel Sektör müdahale firmaların ortaya çıkmasını sağlamak (1 yıl)	Türk tarım ve gıda ürünlerine üretimden tüketim sürecinde, mobil izlenebilirlik alt yapısına 5 yılda kavuşturmak
Mısır, nişasta, yem yağ, etanol, TMO ve Tarım Bakanlığı planlı üretim fiyat istikrarı sağlayacak					Zamansız gereksiz tarım ürünleri ithalatı ile iç piyasa dengesinin bozulmasının önüne 1 yılda geçmek	Gıda ithalat rakamlarının azalıp gıda ihracatının yükselmesi

GRUP 2

Eğilimlerin Gerektirdiği Görevler	Görevlerin Gerçekleşmesini Kolaylaştıran Güçlü Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesini Zorlaştıran Zayıf Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Elde Edilecek Fırsatlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Bertaraf Edilecek Tehditler	2 Yıllık Hedefler	5 Yıllık Hedefler
Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi / Nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi					■ Kurslar düzenlenmesi ■ İşletme stajlarının yaygınlaşması ■ Üniversite - Teknik Okul - Sana-yi iletişiminin artırılması	■ İşletme ihtiyaçlarının tespit edilerek, mesleki eğitim müfredatının düzenlenmesi
Kayıt dışının ortadan kaldırılması					■ Vergi oranlarının düşürülerek kayıt dışının önüne geçilmesi	■ Kayıt dışının %70 lerden %30 lara düşürülmesi
Kalkınma ajansının fizibilite projelerine hibe sağlaması					■ Proje hazırlığı konusunda eğitim ■ Hazırlanan projelere hibe desteği	■ 500 milyon YTL hibe projelerine destek sağlanması

GRUP 3

Eğilimlerin Gerekli olduğu Görevler	Görevlerin Gerçekleşmesini Kolaylaştıran Güçlü Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesini Zorlaştıran Zayıf Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesi ile Elde Edilecek Fırsatlar	Görevlerin Gerçekleşmesi ile Bertaraf Edilecek Tehditler	2 Yıllık Hedefler	5 Yıllık Hedefler
Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik meslek liselerinin sayısının artırılması					■ Meslek lisesi branşlarının bölgenin ihtiyaç ve potansiyel sektörlerine göre güncellenmesi ■ Enerji ve sağlık sektörüne yüksek lisanslı meslek yüksekokulları ■ Staj programlarının etkinleştirilmesi (denetimi)	■ Uluslararası ortak eğitim programı Lisans ve lisansüstü program eklenmesi
Enerji ihtiyacına yönelik bölge altyapı çalışmalarının bitirilmesi					■ Bölge aktörlerinin enerji ve petrol tesislerine yönelik Ceyhan gelişim planının hazırlanarak bölge vizyonunun belirlenmesi ■ Liman-tersane yatırımlarının teşviki	■ Petrol borsası çalışmalarının sürdürülmesi ■ Enerji bölgesi vizyonundan hareketle lojistik ağ (merkez) desteklenmesi (petrokimya ürünleri temelinde)
Finansman ihtiyacının artması doğrultusunda Merkez Bankası'nın faizleri düşürmesi					■ Düşük sermaye maliyeti için yabancı ortakların aranması	■ Sermaye yapısının güçlendirilerek şirketlerin kendine yetmeleri
Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda Kalkınma Odası'nın doğru ürün, doğru yatırım araştırması yapması					■ İlgili kurum ve kuruluşlara (STK) iç ve dış pazara dönük veritabanlarının oluşturulması ■ Bilgilerin güncel tutularak K.A.Koordinasyonunda kullanıcılara ücretsiz sunulması	■ Kalkınma Ajansı bölgede proje üretme kapasitesini geliştirilmesi ■ Doğru ürün yatırımlarının markalaşma yönünde sağladığı avantajın değerlendirilmesi

GRUP 4

Eğilimlerin Gerektirdiği Görevler	Görevlerin Gerçekleşmesini Kolaylaştıran Güçlü Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesini Zorlaştıran Zayıf Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Elde Edilecek Fırsatlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Bertaraf Edilecek Tehditler	2 Yıllık Hedefler	5 Yıllık Hedefler
Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik meslek liselerinin sayısının artırılması + Nitelikli işgücü ihtiyacının karşılanmasına yönelik teknik eğitime önem verilmesi					■ Bölgemizde gelişen enerji, petrokimya, kimya, makine alanlarında istihdam edilmek üzere usta ve teknisyen ihtiyacının giderilmesi	■ Yüksek öğretim görmüş planlamacı ve mühendislerin yetiştirilmesi
Sermayenin doğru ürüne odaklanması konusunda Kalkınma Odası'nın doğru ürün, doğru yatırım araştırması yapması					■ Gören alanlarının daraltılarak, oluşumunda STK ların daha etkin bir şekilde dahil edilmesi sağlanmalı ■ Yatırımcıya yönlerecek fizibilite çalışması yapılar hale gelmeli (sebze, meyve, tahıllar, enerji, hayvancılık, tarıma dayalı endüstri, makine, hizmet, turizm sektörü ile ilgili 24 adet fizibilite) + fizibilite, finansman desteği	■ 150 adet fizibilite yapılmış, %30 hayata geçmiş proje
Bölgesel risk sermayesi şirketler kurulması					■ 5 adet yatırıma destek vermiş olması ■ Bölgesel proje yarışması ■ Şirket sermayesi (en az 1.000.000 YTL)	■ Sermaye 10.000.000 YTL ■ 20 adet şirkete sermaye vermiş

GRUP 5						
Eğilimlerin Gerekirdiği Görevler	Görevlerin Gerçekleşmesini Kolaylaştıran Güçlü Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesini Zorlaştıran Zayıf Yanlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Elde Edilecek Fırsatlar	Görevlerin Gerçekleşmesi İle Bertaraf Edilecek Tehditler	2 Yıllık Hedefler	5 Yıllık Hedefler
Adana İhracatı Geliştirme Masası					■ Masa, ihrac potansiyeli olan (sanayi ve tarım ürünlerinin) envanterini çıkarmalıdır ve bunu web sayfasında yayınlamalıdır	■ Hiç ihracat yapmamış 200 firmaya ihracat yaptırmış olma
Nitelikli insan kaynağı yetiştirilmesi					■ Adana'da sanayi, tarım, hizmet sektörlerinin hangi nitelikte eleman ihtiyacı olduğunun envanterinin çıkarılması, eğitim ve fonların bu yönde yönlendirilmesi, fon yaratılması	■ Bu fonlarla seçilmiş konular hakkında 10 bilim adamının yurtdışında ihracata yönelik eğitimi yılda 1000 nitelikli eleman yetiştirilmesi
Ortak marka ortak satın alma					■ İhrac potansiyeli olan, işlenmiş katma değeri yüksek tarım ürünlerinin ihracını hedeflemiş, güçlü sermayesi, profesyonel yöneticilerin yönettiği sektörel dış ticaret firması kurup, adana markası oluşturmak	■ 10 değişik üründe markalı ihracat yapan ve yılda 50-500 milyon \$ ihracat yapmak

